

SIBNEIK, 22. KOLOVOZA 1962.
BROJ 518 GOD. XI
List izlazi svake srijede • Uređuje redakcijski kolegij • Glavni i odgovorni urednik — NIKOLA BEGO • Uredništvo: Šibenik, Ul. Jelke Bučić 5 • Telefon uredništva 25-62 • Ru-kopisi se ne vraćaju

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

Cijena 20 dinara • Izdaje: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik • Direktor MARKO JURKOVIĆ • Mjesečna pretplata za FNRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara • Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-8 • Telefon štamparije 22-28 i 29-57

Spomen-ploče na Kornatima i Prviću

U nedjelju 19. o. g. na Kornatima i Prviću održane su svečanosti u povodu proslave 20-godišnjice Jugoslavenske ratne mornarice i pomorstva. Na otoku Smokvica u Kornatima otkrivena je spomen-ploča u znak sjećanja na poginule minere koji su u više navrata vodili uspješne bitke s talijanskim okupatorom. Na otoku Prviću je u prisutnosti stanovnika ovog otoka i gostiju proslavljena 18-godišnjica neuspjelog pokušaja Nijemaca da se iskrcavaju na ovaj otok. Tam prilikom otkrivena je spomen-ploča u znak sjećanja na poginule borce i mornare u toku NOB-e. Obje ove spomen-ploče otkrio je Vitomir Gradiška, narodni zastupnik i jedan od aktivnih učesnika partizanskih pomorskih jedinica.

Socijalna zaštita osiguranika

Fondovi samostalni-stope doprinosa različite

Stvaranje sredstava fondova za obaveze iz socijalnog osiguranja vrši se na potpuno novim načelima nego do sada. U prvom redu ona se određuju za period za koji se inače utvrđuju društveno-ekonomska kretanja naših društvenih planova, čime se omogućuje perspektivnije sagledavanje problematike socijalnog osiguranja te prava i obaveza u ovoj društvenoj oblasti. U socijalnom osiguranju osnivaju se samostalni fondovi i to fond zdravstvenog osiguranja, invalidskog i mirovinskog osiguranja. Dodatak na djecu je samo privremeno zadržan u ovoj službi. Privremeno radi toga, jer će se kao poseban oblik društvene zaštite porodice povjeriti drugoj organizaciji. Svaki fond predstavlja posebnu i samostalnu granu osiguranja. Sredstva za

ove fondove određuju se također pojedinačno, a ne kumulativno kao do sada. Fond zdravstvenog osiguranja nalazi se u komunalnoj zajednici socijalnog osiguranja, a fondovi invalidskog i mirovinskog osiguranja u republičkoj zajednici socijalnog osiguranja. Doprinosi se osiguravaju putem stopa i to posebnom stopom za svaki fond. Federacija određuje samo plansku stopu doprinosa kao najvišu granicu za sve fondove zajedno do koje se mogu propisivati stope osnovnog doprinosa svih fondova. Skupštine narodnih republika određuju do koje granice se može propisivati stopa osnovnog doprinosa fonda zdravstvenog osiguranja na području narodne republike. Sve ostalo je prepusteno komunalnim organima i to komunalnim zajednicama socijalnog osiguranja i narodnim odborima.

Doprinosi su osnovni i dodatni. Osnovni doprinos utvrđuje se za svaku granu osiguranja. Stopu osnovnog doprinosa za zdravstveno osiguranje određuje skupština svake komunalne zajednice socijalnog osiguranja za svoje područje uz suglasnost narodnog odbora općine, a stope toga doprinosa za fond invalidskog i za fond mirovinskog osiguranja određuje skupština republičke zajednice socijalnog osiguranja uz suglasnost republičkog izvršnog vijeća. Osnovni doprinos plaćaju svi obveznici (privredne organizacije, organi, ustanove i organizacije) iz sredstava iz kojih plaćaju osobne dohotke radnika, a privatni poslodavci iz svojih sredstava. Osnovni doprinos je jedinstven za sve obveznike na jednom području. Dodatni doprinos, međutim, plaćaju obveznici u određenim privrednim granama, grupama ili podgrupama i to za zdravstveno i invalidsko osiguranje, dok se za fond mirovinskog osiguranja taj doprinos ne plaća. Dodatni doprinos je potpuno novi financijski instrument koji se propisuje u određenim rizicima troškova zdravstvenog i invalidskog osiguranja jednog područja. Zbog svoje specifične uloge regulatora izjednačavanja pokrivanja obaveza spomenutih fondova propisan je poseban mehanizam njegova djelovanja. Tako republička narodna skupština u prvom redu određuje u ko-

Statut - originalni akt komune

Očekuje se da će već idućeg mjeseca biti dat na javnu diskusiju nacrt novog ustava. Savezni i republički ustavi utvrdit će osnovna načela našeg društveno-ekonomskog i političkog sistema i time ocrtati osnovnu fizionomiju komune i njenog sistema samoupravljanja. A statut komune bit će akt koji će ta načela razraditi na konkretne prilike svake pojedine općine. Zato je izrada novih statuta komuna osobito značajan zadatak. O njemu se u posljednje vrijeme raspravljalo na nekoliko sastanaka i savjetovanja koje su organizirali Centralno vijeće Saveza sindikata Jugoslavije i stalna konferencija gradova, a to je pitanje bilo i na dnevnom redu posljednjeg plenuma Glavnog odbora SSRN Hrvatske.

U odnosu u svakoj općini razvijaju različito, ovisno o uvjetima i konkretnim prilikama. Zbog toga u novom općinskom statutu treba da dođu do izražaja sve te posebnosti svake pojedine komune.

Na sastanku koji je organizirala Stalna konferencija gradova već su razmotreni prednacrti statuta Pule, Požarevca, Prizrena i Zrenjanina. Uz pulski u Hrvatskoj se intenzivno priprema još nekoliko statuta u Vukovaru, zatim Osijeku, Rijeci, Daruvaru i u nekim drugim općinama.

U novom će statutu također doći do izražaja promjena karaktera narodnog odbora i njegovo prerastanje od organa vlasti u mehanizam društvenog upravljanja, tj. u organ komunalne uprave. Veća područja komuna, koja će biti stvorena novom administrativno - teritorijalnom podjelom još će više potencirati potrebu sređivanja odnosa administracije narodnog odbora s općinskom skupštinom, društvenim službama i njihovim organima upravljanja. To će također još jače istaknuti potrebu da se mnogi poslovi prenesu na poduzeće i ustanove, društvene službe i njihove organe upravljanja, kao i mjesne zajednice. A, sve će dovesti do uključivanja većeg broja građana - proizvođača u obavljanje njihovih upravljačkih funkcija i ostvarivanje prava.

Dosad je bio običaj da su jedna ili nekoliko komuna izradile tipске statute i da su se oni manje više prepisivali. Ovom prilikom, međutim, kao što se ističe na svim sastancima, ne može biti govora o prepisivanju nekih tipičkih statuta. Jer, novi statut treba da izrazi specifičnosti svake pojedine komune, da bude njezin originalni akt i odraz njezina dosadašnjeg razvitka i perspektiva.

Smatra se da u novim statutima treba posebno konkretizirati ulogu, djelokrug i način rada općinske skupštine kao koordinatora cjelokupne aktivnosti u komuni i njenu odgovornost prema biračima. Posebno je pitanje dužnosti skupštine i organa upravljanja da se brinu za ostvarivanje društvene politike na osnovu plana, koji obavezno treba da proistječe iz diskusije i prijedloga organa radničkog i društvenog upravljanja i svih zainteresiranih građana. Statutima će se precizirati i dužnosti organa uprave, koji treba da obavljaju kontrolu zakonitosti i nadzor nad provođenjem propisa.

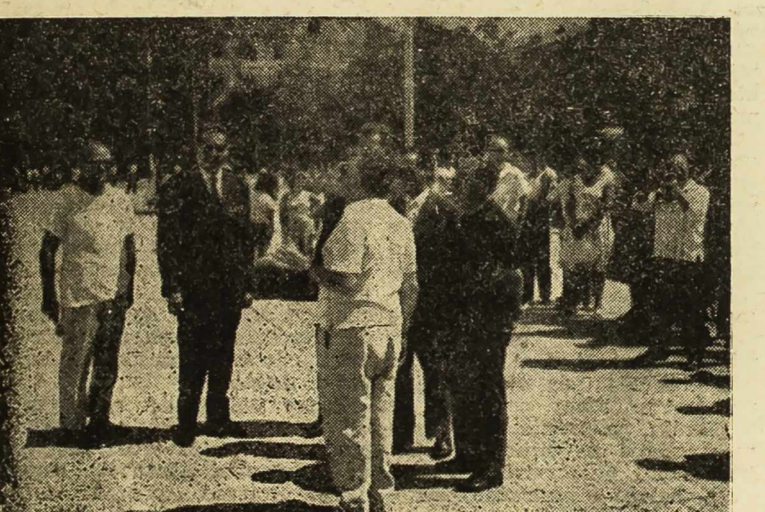
Dosadašnji statuti općina uglavnom su propisivali samo organizaciju i funkcioniranje općinskog narodnog odbora i njegovih organa, pa su se zato i pri njihovoj izradi i mogli upotrebljavati tipički statuti. Novi statut, nasuprot, treba da odražava cjelokupnu strukturu komune sa svim njenim unutrašnjim odnosima. On treba da se zasniva na sadašnjem stepenu izgradnje komunalnog sistema i iskustvima radničkog i društvenog upravljanja, što izazivaju nove procese na svim područjima života. U statutu treba formulirati te procese i nove odnose i pružiti najšire osnove za njihovo daljnje razvijanje. Svi se ti procesi

Vjeruje se da komune ni u buduću, kao ni dosada neće moći da osiguraju vlastitim sredstvima skokovitiji razvitak velikih poduzeća iz grana bazične industrije. Te će se grane i dalje razvijati samostalno, putem udruživanja, kooperacije i specijalizacije bez obzira ne samo na općinske i kotarske, nego i na republičke granice. Jer, specifičnosti komune sastoje se baš u sitnoj privredi, trgovini, zanatstvu, komunalnim i uslužnim poduzećima.

Predsjednik Giovanni Leone posjetio Šibenik

Na proputovanju po našoj zemlji 17. o. m. doputovao je u Šibenik motornim brodom »Gentile da Fabrianco« predsjednik poslaničkog doma talijanskog parlamenta Giovanni Leone, koji se sa suprugom nalazio u privatnom posjetu Jugoslaviji. Na obali oslobođenja visokog gosta su dočekali i pozdravili predsjednik NO-a općine Šibenik inž. Zvone Jurišić i potpredsjed-

nik NO-a kotara Spiro Strunović. Za vrijeme četverosatnog boravka u našem gradu predsjednik Giovanni Leone posjetio je slapove Krke, a zatim je obišao grad, razgledavši katedralu i druge kulturno - historijske znamenitosti. Istog dana poslije podne visoki gost je sa pratnjom otputovao za Ankonu. Na slici: sa dočeka visokog gosta na šibenskoj obali.

Prijem u povodu prvog decenija našeg lista

Narodni odbor kotara i Kotarski odbor SSRN Šibenik priredio je 16. ovog mjeseca svečani prijem u povodu 10-godišnjice izlaska tjednika »Šibenski list«. Ovom prijemom, koji je održan u dvorani NO-a kotara, prisustvovali su pored suradnika, predstavnici političkog i javnog života grada, među kojima predsjednik NO-a šibenske općine inž. Zvone Jurišić i potpredsjednik NO-a kotara Spiro Strunović. U prigodnim govorima, što su ih održali Miro Kuhač, predsjednik Kotarskog odbora SSRN i Nikola Bego, glavni urednik lista, istaknuto je da je ovaj tjednik i značajan ulog u stvarnom razvoju ovog kraja za posljednjih 10 godina.

Osobna potrošnja i obiteljski budžet

Svaki odrastao čovjek, koji živi u obitelji, mora rješavati kako i na koji način će raspodjeljivati dohodak u okviru te obitelji, da bi se pokrile njene osnovne potrebe da bi se, još više, život obitelji učinio lakšim. Osobito je takva raspodjela važna, kod ljudi, koji imaju relativno stalne dohotke u novcu, a to su prvenstveno radnici i službenici, dakle najbrojnija kategorija ljudi u radnom odnosu. Oni svoju potražnju za dobrima i uslugama ostvaruju u okviru tih stalnih prihoda. Dakle, svaki pojedinak, koji raspolaže dohotkom, donosi odluku kako će taj dohodak raspodijeliti i kojim će redom zadovoljavati potrebe ukućana. Ustvari, ovdje se radi o kolektivnoj odluci svih korisnika dohotka, koja je više prešutna, dok sam razrađivač dohotka, može tu imati manju ili veću slobodu.

Ta potrošnja predstavlja jedan ukupan fond materijalnih dobara i usluga, a služi zadovoljavanju potreba svakog pojedinog čovjeka. No, da bi se te potrebe zadovoljile, mora da postoje sredstva za potrošnju. Struktura same potrošnje ovisit će, dakle, o količini tih sredstava, a to su prihodi i rashodi obitelji propisani po stanovitim pravilima. Ona se sastoji iz plaća i drugih primanja iz privrede, iz sredstava privatnih proizvođača, plaća i drugih primanja od budžetskih ustanova, premija socijalnog osiguranja, potrošačkih kredita, štednje i dr. Što su te stavke apsolutno veće, doći će u priliku, da relativno sve manje trošimo na naše primarne potrebe, a to su hrana, piće, ogrjev i sl. No, to se ne može desiti odjednom, čim poraste dohodak. Potrebno je da prođe izvjesno vrijeme dok se opskrbi mo nužnim predmetima, pa da onda mislimo na potrošnju jednog višeg stepena. Obratno, što su sredstva obiteljskog budžeta niža bit će potrebno sve više sredstva odvajati za nužnu potrošnju, najvećim dijelom za ishranu. To je ekonomski zakon, koji nas na to prisiljava nezavisno od naše volje.

Ako već analiziramo funkciju obiteljskog budžeta, onda moramo voditi računa i o tome, kakav je općenito životni standard ljudi u promatranom periodu, odnosno, kakve su opće ekonomske prilike u nacionalnim okvirima. Jer, nije svejedno, da li promatramo jedan obiteljski budžet u ratnim odnosno poratnim prilikama, u doba izgradnje infrastrukture ili razvoja industrije za široku potrošnju. U vezi s tim mogu se uočiti neke pravilnosti u našem razvitku. Odmah poslije rata započeo je, kao glavna briga potrošnje, val prehrane. On je trajao sve do 1954. godine. Od te godine pa dalje možemo zapaziti naglo povećanje potrošnje odjeće i obuće. Jednu godinu kasnije nastaje val potražnje pokućstva, te električnih aparata za kućanstvo. Godine 1957. nailazi val izgradnje kuća, a 1959., val motorizacije. Kod ranijeg nižeg standarda, postojao je drugačiji prioritet zadovoljavanja potreba nego danas. Najviše je izdataka išlo na ishranu. I tada se moglo desiti, da poskupljenje prehranjenih artikala daleko više pogodi prodaju odjeće, namještaja, knjiga, te ostale kulturne potrebe, nego samu potražnju hrane. Tako je

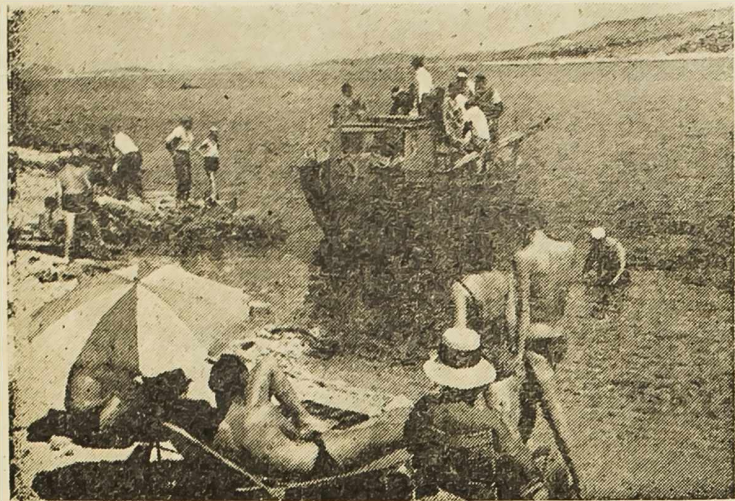
bilo za vrijeme prvog poslijeratnog perioda, kada se, bez obzira na cijene, najveći dio dohotka, daleko iznad 50 posto, trošio na elementarniju ishranu. Te je potrebe trebalo zadovoljiti, pa makar i na uštrb drugih. Danas, kod daleko višeg životnog standarda, kada potrošak obitelji za hranu pada ispod 50 posto ukupnog budžeta, sasvim je drugačija situacija. Povišenje cijena nekih prehrambenih artikala može dovesti, uporedo sa drugim elementima, do postepene preorijentacije u načinu prehrane. do poboljšanja njene kvalitete, na uštrb izvjesnog kvantiteta, ali zato ovu pojavu gotovo da i neće osjetiti ostali sektor potrošnje. Jednom stečene kulturne, zdravstvene i društvene navike, višeg životnog standarda, teško će se izmijeniti. Takav standard kod nas postaje stabilan, s obzirom na plansku privredu čitavog narodnog gospodarstva.

Statutima će se također utvrditi obaveze općinske skupštine da u planovima za razvitak komune predvidi kriterije i odnose po kojima će se odlijevati sredstva u razne fondove, odnosno direktno u ustanove kojima će upravljati korisnici, odnosno organi upravljanja.

U samim rashodima kod obiteljskih budžeta ima jedna važna pojava, a u vezi je s kulturnim i općeobrazovnim stepenom ljudi unutar obitelji. Naime, tu imamo pojavu da se dohodak često ne troši na funkcionalne (Nastavak na 2. strani)

Uz pravilno postavljanje uloge vijeća proizvođača kao regulatora razvitka privrede i regulatora odnosa u proizvodnji, raspodjeli cijena i istupanju na tržištu i slično, statuti će regulirati i položaj općinskih savjeta kao društvenih organa odgovornih skupštini. Značajno je također da se novim statutom utvrdi pravilno funkcioniranje pojedinih oblika neposredne demokratije, tako da njeni nosioci mogu doći potpuno do izražaja u rješavanju svojih zadataka. Osobito je značajno da se uzimaju u obzir odluke i prijedlozi zborova birača i zborova proizvođača pri razmatranju pojedinih pitanja i donošenju odluka o njima. Isto tako skupovi stanara treba da odlučuju o pitanjima stambenog fonda, a skupovi osiguranika treba da utječu na poboljšanje zdravstvenih uslova i sl. Statutima također valja osigurati da sredstva koja su prikupljena iz ličnih prihoda građana ostanu u principu na području gdje su skupljena i da se unaprijed zna njihova visina i namjena. Posebno će mjesto u statutima komuna imati mjesne zajednice, a i one, osobito razvijene, trebalo bi da imaju vlastite statute. V.

Primošten: Esperantisti su oduševljeni

Pristanište pred kampom

Međunarodni esperantistički kamp »Ivo Lola Ribar«, osnovan prošlog ljeta u Primošteni, svojom originalnošću predstavlja rijetkost ne samo u Jugoslaviji, nego i u čitavoj Evropi. Taj kamp - ljetovalište neobičan je već i po tome, što su ideju za njegovo osnivanje dali mladi astronomi sa zagrebačke zvjezdarnice, pisci u svijetu poznate knjige »Drama u svemiru«, posvećene žrtvama Hirošime i Nagasakija.

Fondovi samostalni

(Nastavak sa 1. strane)
su dovoljna za pokriće manjka izvanredan doprinos plaćaju i privredne organizacije iz sredstava kojima samostalno raspolazu, odnosno ustanove iz sredstava predračuna. Izvanredni doprinosi mogu plaćati svi osiguranici jednog područja po istoj stopi ili svi osiguranici po različitim stopama srazmjerno trošenju osiguranika u organizacijama kod kojih su uposleni ili opet samo osiguranici u organizacijama kod kojih je trošenje mnogo veće od određenih prosjeka troškova. Isto je tako i za izvanredni doprinos kojeg plaćaju same organizacije. Ove uvjete određuje skupština komunalne zajednice socijalnog osiguranja svojim normativnim aktom. Uvođenje ovog izvanrednog doprinosu primjeniti će se i za poslovnu 1962. godinu na području zavoda koji završe poslovanje sa gubitkom.

I. Ramljak

Osobna potrošnja

(Nastavak sa 1. strane)
potrebe i to u jednom svom znatnom dijelu. Zadovoljavaju se neke potrebe, za koje se odvaja nesrazmjerno velik dio dohotka. Tako znatan dio troši se na duhan i piće. Tako je kod obitelji sa nižim kulturnom razinom. Ovaj primjer ukazuje na kompleksnost sistema obiteljskog budžeta i na njegovu društvenu ulogu. I inače je za nas karakteristično, da su izdaci obitelji za piće, duhan i ogrijev, veći nego izdaci za higijenu i zdravlje te kulturne potrebe uzete zajedno. Prema tome se ukazuju velike mogućnosti povećanja razine života i napose kulturnog nivoa dijela stanovništva, smanjenjem izdataka za piće i duhan. To pitanje nije samo zdravstveno, nego također ekonomsko i — naročito — kulturno pitanje. Tu su već nastale izvjesne promjene da se ovi odnosi potrošnje usklade.

Osobna potrošnja tijesno je povezana sa varijacijama obiteljskog budžeta. To su dvije važne komponente o ocjeni životnog standarda i životne razine. Samo, ljudi se ne izdržavaju jedino svojom osobnom potrošnjom. Tu važnu ulogu igra i opća potrošnja, putem koje se zadovoljavaju neke veoma važne potrebe i to kolektivno, bilo da su one naplatne ili besplatne. To je ono, što nazivamo društvenim standardom, koji danas igra tako važnu ulogu u našem životu.

J. Č.

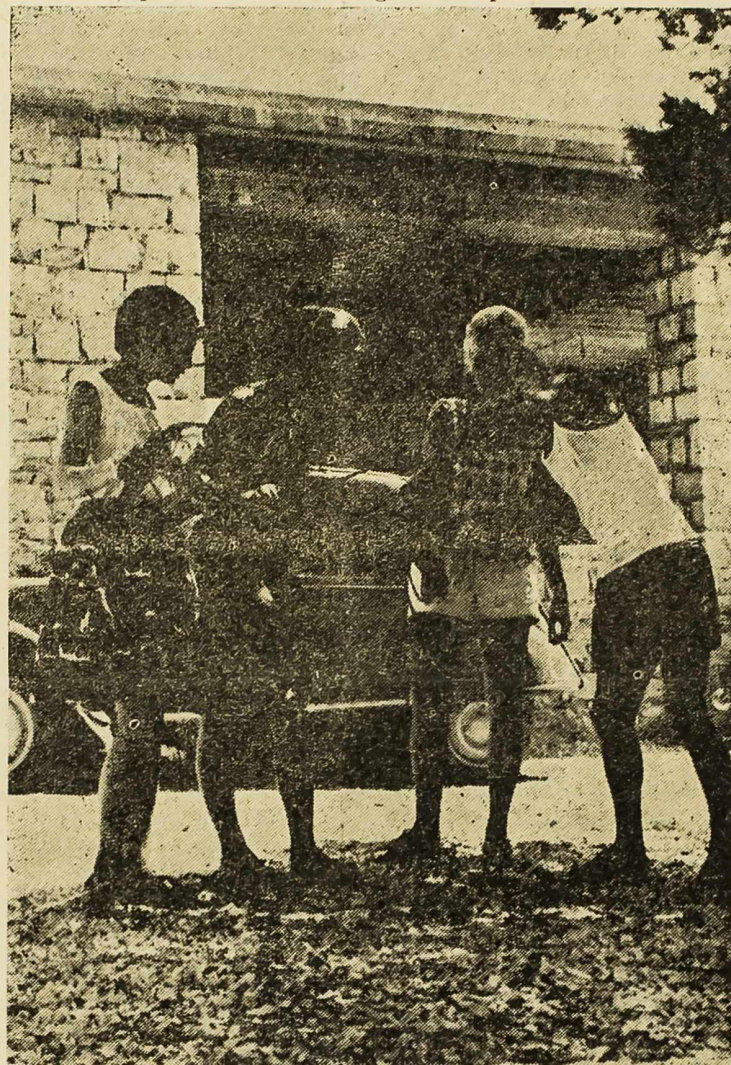
kad stekne priliku da se međusobno upozna i te ideje izmijeni. U tome je upravo suština i plemenitost ideje ovog kampa, kojeg, ne bez razloga nazivaju »Kampom ljubitelja mira«.

Međutim, esperantsko ljetovalište u Primošteni nema samo turističko-ekonomski značaj. U ovom slučaju turistička je atraktivnost sretno povezana sa specifičnom kulturom i društvenom aktivnošću međunarodnog karaktera. Zagrebački studenti i esperantisti odlučili su da u primoštenkom ljetovalištu osnuju i amatersko kazalište u kojem će se prikazivati djela naših autora izvođena na esperantu. Primošten, dakle, predstavlja turisti-

še more, uvale, vaše otoke i naselje — vaše ljude. To je svijet rijetkih osobina«. Ovo su riječi dvojice Poljaka koji su ovamo došli prvi put.

Za vrijeme svog boravka u Primošteni pratio sam život ostalih koji su došli sa raznih strana Evrope. Gledao sam što ih privlači, što ih zanima. Nisam htio da čujem samo što govore. Htio sam da vidim i što rade i što ih najviše zaokuplja. Da li je to samo more i kupanje? Niske cijene? Jedrenje, ribarenje, iznenadna ribarskih zabava. Možda ovdajšnji ljudi i ona njihova specifična odlika gostoljubivosti? Rekao bih naprosto sve! Pa čak i ovaj kamen u obliku pločica kojeg ima u izobilju pod borovima i po putovima. Kamen užaren i bijel, što štropeče i klapa pod nogama. Miris borova, mora i tog kamena, onaj karakterističan miris koji neodoljivo nameće čovjeku koji inače ne živi uz more.

Nije čudo što su strani posjetioči uvijek više oduševljeni nego mi. Esperantski listovi i ča-

Gosti pregledaju ulovljenog jastoga

ku atrakciju i nešto dosad sasvim novo u načinu organizacije jednog međunarodnog ljetovališta. No, više od toga, Primošten je jedinstveno sastajalište prijatelja mira. Takav svoj karakter on je dobio od osnovne zamisli omladinaca astronoma iz Zagreba koji su svojoj knjigi »Drama u svemiru« pretvorili u značajan apel mira i prijateljstva među narodima.

Kamp pripada esperantistima, ali on nije zatvorena ekskluzivistička sredina. On je otvoren svima i njegovim uslugama može se koristiti svatko. Razgovora

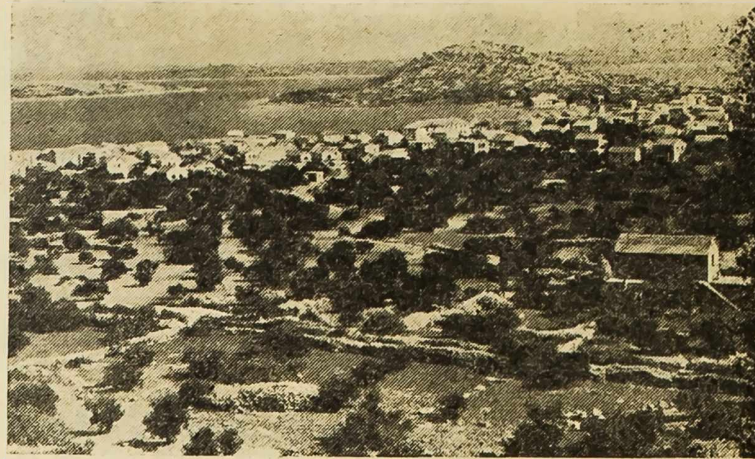
sopisi pjevaju u ovom ljetovalištu i Primošteni uopće, prave hvalospjeve, možda za nas pomalo i pretjerane. Ali, članci i napisi govore o njihovim impresijama. Oni opisuju naše krajovalike i naše ljude gledane njihovim očima. Evo jednog citata iz časopisa »Heraldo de esperanto« najmasovnijeg esperantskog časopisa u svijetu, koji izlazi u Bruxellesu, a čita se na svim kontinentima. U broju od 1. srpnja 1961. godine, dakle upravo u vrijeme kada je kamp otvoren, časopis piše: »U Primošteni vi dragi budući posjetioči iz različitih zemalja, nećete biti ni strani ni turisti. Tamo ćete uživati kao u svojoj kući. Stupivši u kamp ispod slavoluka dobrodošlice, stići ćete u svoju vlastitu zemlju: u esperantski zavičaj«. Vi ćete naći svoj vlastiti narod esperantiste i gdje ćete se moći služiti samo svojim vlastitim jezikom — esperantom.

Imate li snage da odolite tom pozivu. Mnogi zaista nemaju te snage i stalno dolaze. Dodajte i vi čitaoče, jer PRIMOSTEN VOKAS VIN! (Primošten vas zove!)

J. Celar

ODRŽANA SJEDNICA ODBORA MJESENE ORGANIZACIJE SSRN KNIN
Na sjednici odbora Mjesne organizacije Socijalističkog saveza u Kninu, pored ostalog razmatrano je pitanje priprema za osnivanje nove sekcije građana, koja bi se bavila problematikom zdravstvenog i socijalnog osiguranja.

Zbog preopterećenosti poslom, uvažena je ostavka Branka Radinovića, dosadašnjeg predsjednika Mjesne organizacije SSRN, a za novog predsjednika je izabran Mirko Novaković. (m)

Murter

Jeftina ambalaža smanjuje cijenu proizvoda

Pitanje pojeftinjenja industrijskih i poljoprivrednih proizvoda zavisi od mnogih elemenata unutrašnje organizacije poslovanja, produktivnosti i racionalnog iskorištavanja pojedinih materijala, kako onih iz kojih se dobijaju finalni produkti, tako i onih koji služe kao sredstvo za pakovanje i transport proizvoda. Rukovanje materijalima predstavlja poseban vid stručnog i osposobljavanja onih koji su zaduženi za racionalno pakovanje, rukovanje, uskladištenje i transport. Znači ima više radnji koje utječu na poskupljenje proizvoda uslijed neracionalnog i nestručnog rukovanja, nego što je organizacija same proizvodnje finalnih produkata namjenjenih tržištu.

Zato, ako organizirano pristupimo pojeftinjenju proizvoda namjenjenih tržištu, onda ćemo u prvom redu poći i od jeftine ambalaže i njenog racionalnog iskorištavanja do iznošenja na tržište.

Prema ekonomskoj analizi i ispitivanjima evropskog tržišta, Evropska federacija za ambalažu ustanovila je da je opterećenje raznih upakovanih proizvoda u evropskim zemljama mnogo veće, nego što je slučaj u SAD. Ponegdje u evropskim zemljama ambalaža opterećuje upakovane proizvode čak i do 70 posto od vrijednosti pakovanog proizvoda. Tabularnim pregledom opterećenja proizvoda ambalaže Jugoslavija stoji skoro na trećem mjestu u Evropi, u odnosu na učešće ambalaže na upakovani proizvod.

Pitanju pojeftinjenja proizvodnje ambalažnih sirovina i kom pakovanja dolazi čak i do pristupilo. Analizirana je cijena ambalažnih materijala sa cijenom gotove ambalaže, pa je utvrđeno da proizvođači ambalažnih sirovina još idu sa cijenama iznad proizvođača gotove ambalaže, što je jedna od glavnih razloga da je kod nas ambalaža preskupa i da njen kvalitet nije na potrebnoj visini kad je u pitanju pakovanje proizvoda za iznošenje na strana tržišta. Isto tako i neracionalna upotreba ambalaže i nestručno rukovanje materijalima, dovodi do još većeg poskupljenja upakovanih proizvoda. Nezaštićenost proizvoda, nestručno uskladištenje i neracionalno rukovanje za transport proizvoda, također dovodi: uslijed raznih utjecaja do ošte-

ćenja, a samim tim i do poskupljenja proizvoda od proizvođača do potrošača. Da bi se moglo ukazati na mnoge nepravilnosti koje dovode do poskupljenja proizvoda, potrebna je organizirana propaganda odozdo po poduzećima, a takvu propagandu je moguće sprovesti, ako se budu stalno pratili nedostaci po poduzećima i ako im se bude ukazivalo na slabosti i na sve elemente koji utiču na poskupljavanje proizvoda. Moramo ići ubrzanim tempom na otklanjanju svih onih činilaca koji nam opterećuju proizvode, tako i za pojedinačno i skupno pakovanje u samom poduzeću.

Brzi transport prehrambenih proizvoda utiče iako na pojeftinjenje proizvoda, tako i na čuvanje prehrambenih proizvoda da do potrošača dođu u najboljem stanju. Kamioni hladnjača za prehrambene proizvode u ljetnim danima služe za različite transporte počev od svježeg mesa i suhomesnatih proizvoda, pa sve do voća i povrća, ali neprovjetranjem i nečišćenjem hladnjača dolazi do raznih utjecaja, naročito na svježe meso i perad, kao i na mliječne proizvode. Takav je slučaj i sa hladnjačama - vagonima u željezničkom transportu.

Slabo pakovanje i nezaštićenost proizvoda elektroindustrije, metalopreradivačke, kemijske i tekstilne industrije, a posebno preskupa ambalaža, utiču i na sam kvalitet robe, odnosno na fizička oštećenja, naročito ako je riječ o predmetima elektroindustrije i metalopreradivačke industrije, kod kojih prilika pakovanja dolazi čak i do korodiranja pojedinih osjetljivih predmeta, kao što je slučaj sa radioindustrijom i industrijom elektrifikacije domaćinstava, što nepotrebno dovodi do reklamacija, pa čak i do sporova između potrošača - kupaca i proizvođača, odnosno posredničke trgovačke mreže.

Takve pojave su uglavnom i utjecale na donošenje potrebnih propisa da se uz svaki proizvod daju potrebni garantni listovi da je proizvod ispravan. Međutim, sve će to biti uzaludno, dolaziti će i dalje do reklamacija, ako se ne bude posvetila veća pažnja pakovanju, transportu i uskladištenju svih proizvoda koji su namijenjeni tržištu.

K. Č.

63. zagrebački velesajam

Izlagači iz 35 zemalja

— POSJETIOCI CE MOĆI NA ZV KUPOVATI NAMJEŠTAJ
— IZLOŽBA MOTORA I MOTORNIH VOZILA

Pripreme za predstojeći jesenski zagrebački velesajam u punom su toku. U paviljone stigli su već prvi eksponati i uzbudljivo su se radili na uređenju izložbenih mjesta.

Kao i dosada Međunarodni jesenski zagrebački velesajam prikazat će nam već svoje standardne izložbe: XI tjedan kože, gume i obuće, međunarodnu stalnu izložbu publikacija kao i izložbu jugoslavenskog turizma. Ove jeseni će posjetioči velesajma moći razgledati posebno pripremljenu Međunarodnu izložbu motora i motornih vozila. Svakako da će izložbeni eksponati na prostoru od 12.000 m² zainteresirati posjetioce. U prvom redu pojaviti će se kompletna jugoslavenska industrija motora i motornih vozila. Uz naše najznačajnije proizvođače automobila na velesajamskoj izložbi učestvovat će i svi kooperanti koji s proizvođačima motora i motornih vozila surađuju. Od posebnog je interesa nastup inozemnih izlagača. Svoje eksponate izložit će tvornice FORD, SIMICA, RENAULT, NSU, MERCEDES, DKW, OM, ALFA ROMEO, MORIS (Engleska) i HINOMOTORS (Japan).

(Nastavak na 3. strani)

Posljedice suše

Kad vode iznevjere

Već nekoliko mjeseci užaren sunčev kolonar s visoka zenita prži tjele stanovnika na vrelom krsu. U Dalmatinskoj zagori nema dovoljno vode. Popilo je sunce i progutao kamenjar. Dugo traju dani suše i bezvodice.

Suho je korito Zrmanje u Erveniku, ni Krčića nema u Podrinju. Zagrijana Cikola samo plazi drniškim poljem, a i Krka u gornjem posrću plicicama.

Nema vode. Vrela se izgubila u šupljikavu vapnencu, a na dnu ishlapljenih lokava prosto se ispucani mozaik gline. Prazni su bunari i gusterne. Djeca se nadnose nad obzide bunara, bacaju piljčice i viču, a praznina odjekuje pod zemljom.

Daleko se mora ići po vodu gdje je još ima i gdje još teku izvori tankim mlazom. Neravnim stazama bauljaju pognute žene pod teretom vučija. Idu žene, kao u koloni i gegaju se u neskladu. Izukrštanu užad kojom su privezala breme usjekla im se u znojno tijelo. Uspit ih oblijeću žedne pčele i slijeću na vlažne tepove i suše vodu, koja povremeno kaplje sa suda na sasušenu slavinu i otpornu priroku. Dugo treba pješati do vodoopskrbnih objekata gdje se formiraju dugi redovi čekanja, gdje se voda piljka zdelicom i dugo naljeva.

A što je to dvadesetak litara za kuću, za brojnu čeljad, za stoku koja mukanjem i blejanjem razgone strahotu žedi. Voda se mora štedjeti, a za nejakko dijete naliti u vrč i zatvoriti u kovčeg, jer druga se djeca vole igrati i prskati vodom, a voda je daleko.

Iz Devrsaka

Radovi na gradnji željezničke pruge od Kistanja prema Benkovcu nastavljaju se ubrzanim tempom. Poduzeće za remont pruga iz Zagreba položilo je tračnice do sela Ostrovice, dok građevno poduzeće »Vladimir Gorta« iz Zagreba vrši neke manje radove na uređivanju usjeka.

(IS)

U Devrsakama već duže vrijeme djeluje zdravstvena ambulanta, u kojoj se dva puta tjedno vrše pregledi pacijenata. Liječnik iz Zdravstvene stanice Kistanje dolazi ovamo redovito svakog utorka i petka. Ova ambulanta dobro je došla ne samo mještanima Devrsaka i okolnih sela, već i radnicima koji su zaposleni na izgradnji željezničkih objekata na pruzi Knin - Zadar.

(IS)

I PROSLOG MRAKA SLAB ULOV PLAVE RIBE

Ribari s otoka Murtera, ni prošlog mraka nisu imali sreće. Ukupno šest livarica iz Murtera i dvije iz Jezera nisu u dvadeset dana uhvatili niti vagon plave ribe. U dva navrata je sa dvije mreže uhvaćeno oko 40 kvintala sardela, dok ostatak otpada na veću količinu bukava, šarana i skuša. Ukoliko ista situacija u ulovu plave ribe bude i u slijedećem mraku, vjeruje se da se većina livarica neće uputiti u vode Kornata na ribarenje.

(OJ)

Narodni odbori poduzimaju mjere da ublaže tešku situaciju bezvodice u ugroženim selima Dalmatinske zagore. Za zagorski dio kotara Šibenik, odnosno za područje Promine, drniške, kninske i kistanjske općine, voda se dovozi autocisternom. Ali, jedna je malo za tako veliko područje. Za sela uz željezničke stanice voda se doprema vagonima-cisternama, u neka mjesta kninske općine i vatrogasnim kolima, a sada i cisternom JNA razvoze vodu stanovništvu kome je najpotrebnija.

Ugrožen stočni fond

Nezapamćena suša koja je zahvatila mnoge krajeve u našoj zemlji, a čije se posljedice u najvećoj mjeri osjećaju u Dalmaciji, naročito na otocima i u zagorskom dijelu, nije mimošla ni područje Kninske krajine i Bukovice, gdje su naprosto uništene najvažnije poljoprivredne kulture, a među kojima i krmno bilje, čime je ugrožen cjelokupni stočni fond.

Prema grubim procjenama samo u kninskoj općini prinosi u stočnoj hrani podbacili su za 55 do 60 posto. Zbog toga komuna se našla u nezavidnoj situaciji, što učiniti i kako pravovremeno pristupiti saniranju tog problema koji se smatra upravno kritičnim.

Da je problem hitan i ozbiljan ukazuje činjenica da stočari, iz bojazni da neće moći prehraniti stoku, dogone je u većim količinama na prodaju. Tendencija ponude stoke na pazarištama je čak u porastu.

Na nedavno održanim zborovima birača po svim selima kninske općine, na kojima se raspravljalo o radu zadruga, birači su kao prioritetni problem iznosili pitanje ishrane stoke i postavljali zahtjev, da se što prije poduzmu akcije za nabavku stočne hrane.

Odjel za privredu kninske općine i prije toga u kontaktima s predstavnicima zadruga, raspravljajući o tom pitanju, pokrenuo je anketiranje svih domaćinstava, da bi se doznale potrebe za količinama stočne hrane. Također je zadrugama preporučeno da izvide situaciju na tržištu stočne hrane u ravničarskim krajevima, kao i u Slavoniji, s kojim se viškovina raspolože i pod kojim se uslovima stočna hrana može dobiti.

U vezi s čitavom tom akcijom savjeti za privredu i poljoprivredu kninske općine na zajedničkoj sjednici, koja je bila proširena prisustvom predstavnika poljoprivrednih zadruga, trgovačkih poduzeća »Dinarka«, »Badema«, »Mesopromet«, »Žitopredmeta« i Šumskog gospodarstva, dakle svih onih koji su bilo kojim načinom mogu pridonijeti rješavanju problema ishrane stoke, a koji je na tom skupu bio svrstano proanaliziran, istaknuto je da treba brzo raditi i intervenirati, kako bi se ublažile posljedice suše i stoka spasila od glad i ugiibanja, odnosno kako veće količine grla ne bi dospjele u klaonice.

Pridavajući veliku važnost ovom problemu u Kninu je formiran općinski štab koji će raditi na organizaciji nabavke i osiguranju potrebnih količina sto-

Sasvim drugačija je situacija u selima kroz koje protječu riječice i potoci. Tamo se ne oskudjeva vodom, a ima je dovoljno i za natapanje priobalnih zemljišta i vrtova. U Golubiću, Strmici, Donjem Zagroviću, na pr. kanalima i fošama jure i žubore vode. Izvjesne ratarske i povrtlarske kulture, koje se kvase, u glavnom povoljno vegetiraju, dok ostale koje nisu zahvaćene natapanjem, sasvim su postradale od suše.

čne hrane, kao i njezinom pravilnom uskladištenju na nekoliko punktova, do distribucije.

S ovog skupa potekla je inicijativa o potrebi održavanja jednog sastanka predstavnika više zainteresiranih komuna srednje i sjeverne Dalmacije, u cilju dogovora i koordinirane akcije radi što uspješnijeg rješavanja i saniranja problema ishrane stoke, o kojem će trebati upoznati Izvršno vijeće Sabora Hrvatske, od kojeg bi se foruma, izuzetno za ovu godinu zatražila mogućnost regresiranja prevoza stočne hrane. Bit će potrebno predložiti i druge mjere, kao kreditiranja privrednih organizacija koje bi preuzele ulogu nabavljača kontingenta stočne hrane, a isto tako nužno će biti raspraviti i pitanje kreditiranja poljoprivrednih proizvođača, odnosno stočara, da bi im se olakšalo u kupovini nabavljene stočne hrane, jer oni, zbog posljedica suše i velikog podbacaja u prinosima svih kultura, a time i malih mogućnosti za unovčavanje svojih proizvoda i odlaženja do potrebnih sredstava za kupovinu stočne hrane kad ona stigne.

DIREKTNA TELEFONSKA LINIJA MURTER - ŠIBENIK

U turističkoj sezoni, kada je frekvencija poštanskog prometa najveća, i kada se preko 50 posto telefonskih razgovora ne može obaviti zbog nemogućnosti dobivanja veze, turisti, mještani, pa i samo osoblje poštanskih ureda na otoku Murteru željno priželjkuje postavljanje direktne telefonske linije između Murtera i Šibenika.

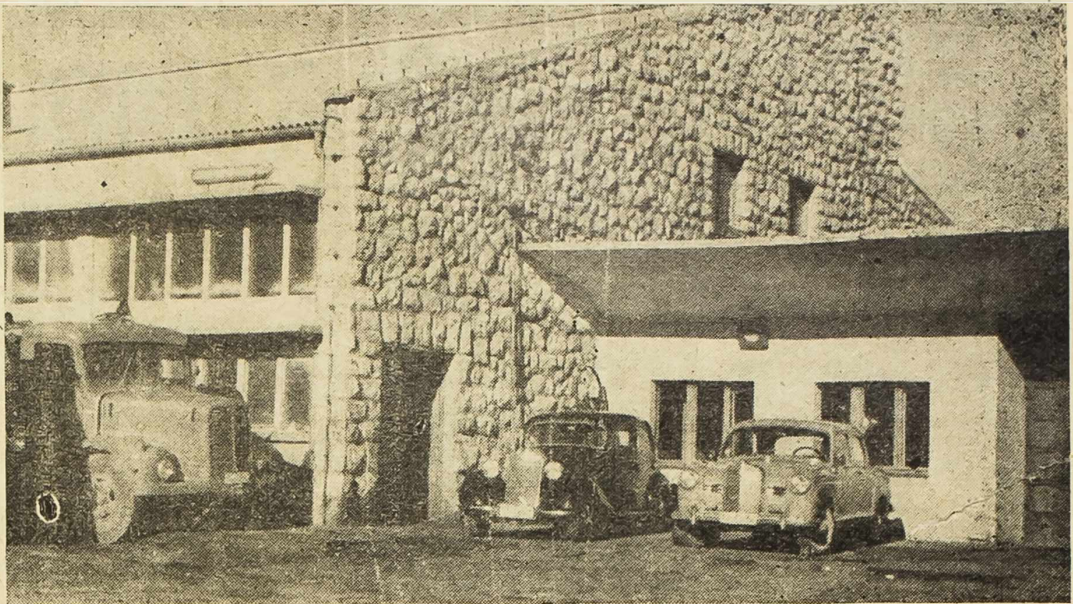
Koliko je situacija oko telefonsko-telegrafске prirode teška u mjestima na otoku Murteru najbolje pokazuje 50 posto neobavljenih privatnih razgovora. Nije rijedak slučaj da se po sat vremena čeka na vezu s Tijenskom. Vezu sa Biogradom, Zadrom ili Splitom pravo je čudo dobiti u toku prijepodneva. Koliko smo mogli saznati do ovoga ne bi dolazilo, kada bi Murter bio povezan direktnom telefonskom linijom sa Šibenikom. Normalno u tom slučaju bi izostale razne primjedbe na račun poštanskih službenika. Slaba telefonska služba utječe negativno i na daljnji razvitak turizma u ovom kraju. Bilo bi krajnje vrijeme da nadležni u šibenskoj komuni zauzmu određeni stav i pridu, u dogovoru sa poduzećem PTT Šibenik, rješavanju ovog problema, koji štiti stanovnike Murtera.

(OJ)

bilo i 12. rujna 1944. godine: s obavljene veze žurio je prema Lastovu, ali je doplovio samo do Mljeta: šest savezničkih aviona tipa »Hurikan«, misleći da je neprijateljski, zasulo ga je bombama. PC 51 odmah je krenuo s Lastova u pomoć napadnutom brodu. Ali je dospio samo da pokupi ranjenu posadu i s površine ostatke potopljenog broda. Petnaestak minuta trajao je pakao na uzburkanom moru u kojem je nestao najbrži i najbolji čamac lastovske flotile.

Gubitak PC 75 bio je ubrzo nadoknađen, pronađen je drugi koji je dobio isto ime. I on je bio oduzet neprijatelju ispred očiju: izvučen iz njemačkog magazina na otoku Koločepu.

Rat je i dalje bjesnio i događaj sa PC 75 brzo je ustupio mjesto drugim epizodama ove flotile u borbi za naše more. Ni jedan dio naše obale nije tako izdužen u more kao Pelješac, a na tom kratkom obalnom pojasu neprijatelj žari i pali pokušavajući slomiti životnu snagu peljeških ribara i seljaka i prekinuti svaku vezu, kopnenu i pomorsku, između poluotoka i obalnog ruba.

Radionica »Transremonta« u Drnišu

Iz poljoprivrednog dobra »Petrovo polje«

Dobro poslovanje

Danas se o poljoprivrednom dobru »Petrovo polje« govori sve najbolje. Njegovo poslovanje u posljednje vrijeme godine okarakterizirano je kao veoma plodno. Poljoprivreda, jedna od najznačajnijih riznica drniške komune, sve više napreduje i na tom polju očituje se izvjestan uspon. Nosilac ovog preokreta u drniškoj poljoprivredi je upravo poljoprivredno dobro »Petrovo polje«, koje je velike površine zemljišta pretvorilo u plodne komplekse.

Melioracija Petrova polja to je trenutno najveći zadatak koji je pred sebe uzelo ovo poljoprivredno dobro. Na tom poslu radi se već nekoliko godina. Marijiv rad drniških poljoprivrednika urodio je plodom. Kopanje pomoćnih kanala i dovršenje glavnog kanala privodi se kraju. Projekt je izrađen sa sistemom odvodnjavanja i navodnjavanja. Odvodnjavanje vršit će kanali a navodnjavanje predviđeni kišni agregati. Za kompletno dovršenje melioracije, koja se predviđa početkom 1965. godine, utrošit će se oko 100 milijuna dinara.

Poljoprivredno dobro pokrenulo je i akciju otkupa zemljišta od individualnih proizvođača.

Ugašen požar na Dinari

Kninski vatrogasci uspješno su intervenirali u gašenju požara koji je izbio u dijelu Dinare, zvanom Jankova greda.

Na znak sirene koji je bio dat prošlog četvrtka pet minuta iza pola noći, vatrogasci su krenuli kolima do ceste u blizini sela Cetine u vrljičkoj općini, a odatle su stigli nakon višesatnog pješčenja do mjesta požara na kojim su se dugo borili sa stihijom plamena koji je zahvatio veliki kompleks suhe trave i lakvazpaljivog šumskog grmlja i na taj način spriječili da se požar proširi na obližnju visoku jelovnu i borovu šumu.

Vatrogasci su se vratili u Knin tek u petak u rano jutro, nakon što su uspješno obavili svoj zadatak.

Do sada je otkupljeno 100 hektara zemljišta a od opće narodne imovine uzeto je preko 200 hektara, tako da je dosad stvoren kompleks zemljišta od preko 300 hektara zemlje. Predviđa se da će se ova akcija završiti uoporedo sa dovršenjem radova na melioraciji Petrova polja. Na stvarnom kompleksu zemljišta, koje će iznositi oko 510 hektara, zasadić će se vinova loza, zatim će se sijati pšenica, krmno sjeme i uzgajati povrće.

Ove godine »Petrovo polje« počelo su uzgojem povrća. Prvi plodovi su i više nego zadovoljavajući. Sa 12 hektara zemljišta dobijeno je oko 20 vagona povrća, koje se najviše otprema u Šibenik i Knin. Ove godine na zemljištu od 20 hektara zasadić će se velike količine krumpira, rajčica i drugog povrća, njih faktora.

—m2—

Zagrebački velesajam

(Nastavak sa 2. strane)

U okviru ove izložbe »Motokoviz Praga prikazat će moderno uređenu servisnu radionicu i njen rad.

U krugovima jugoslavenske industrije postoji veliki interes za ovu tradicionalnu međunarodnu privrednu smotru. U nekim granama industrije interes je u odnosu na prošle godine porastao. Tako, na primjer, mašinogradnja koja je dosada svoje proizvode obično izlagala u jednom paviljonu, za jesensku velesajamsku priredbu zatražila je prostor u dva paviljona. I drvo-prerađivačka industrija će u tri paviljona prikazati dosad najkompletniju izložbu svojih proizvoda. Posebna novost u okviru izložbe drvene industrije je da će posjetioci moći na velesajmu odabrati i odmah uplatiti sve vrste namještaja koji će nakon završetka velesajamske priredbe biti dopremljeni u njihovu kuću.

Inozemni izlagači također pokazuju veliko zanimanje za ovogodišnji Zagrebački jesenski velesajam. U okviru kolektivnih izložbi nastupit će izlagači iz 35 stranih zemalja, a također će individualno izlagati pojedine poznate svjetske industrije. Posebno treba naglasiti da na ovogodišnjem Velesajmu učestvuju velik broj mladih azijskih i afričkih država. Po prvi put na Velesajmu učestvuju Gana, Gvineja, Sudan, Mali, Nigerija, Togo, Etiopija i Liberija. Također i Luxemburg, koji organizira službenu izložbu, učestvuju prvi put na ZV.

Interes talijanskih izlagača postao je već tradicionalan. Prošlih godina na Velesajmu je izgrađen veliki paviljon Italije, a gradnja novog paviljona za talijanske izlagače, koja se privodi kraju, neće moći zadovoljiti potražnju izložbenog prostora koja vlada među talijanskim privrednicima.

Sve u svemu do ovogodišnjeg 63. Zagrebačkog velesajma ostalo je desetak dana i uprava očekuje da će se ovogodišnja jesenska priredba svrstati u red najvećih i najjačih izložbi. (DA)

čiji će urod biti još veći sistematskim i redovnim navodnjavanjem.

U poljoprivrednom dobru vrše se opsežne pripreme za ovogodišnju berbu grožđa koja će otpočetkom početkom listopada. Ovogodišnji urod grožđa je dvostruko veći od prošlogodišnjeg. Očekuje se da će se dobiti oko 18 vagona vina. Također se vrše i pripreme za sjetvu. Predviđeno je da se 108 hektara zasadi sa pšenicom, 25 ječmom, 5 kukuruzom, 20 krmnom smjesom i 20 hektara sa povrćem.

U cjelini PD »Petrovo polje« je na dobrom putu. Njegovi planovi za unapređenje poljoprivrede, vinogradarstva i povrtlarstva su veliki, ali i ostvarljivi tim prije ako se nađe i dalje će se velike količine krumpira, rajčica i drugog povrća, njih faktora.

—m2—

OSNOVNI VATROGASNI TEČAJ

Dobrovoljno vatrogasno društvo u Kninu organiziralo je osnovni vatrogasni tečaj koji je trajao mjesec dana, a pohađalo ga 12 polaznika. Ovih dana održani su ispiti pa je čin ispitnog vatrogasca steklo svih 12 kandidata.

POŽAR U KRUGU TVORNIČE VIJAKA

Prošle srijede, oko 14,30 sati izbio je požar na sabiralištu otpadnog materijala koji se nalazi u jednom dijelu kruga Tvorničice vijaka. Nakon brze intervencije tvorničkih i vatrogasaca DVD Knin, požar je za kratko vrijeme ugušen. Iako nije bilo osobite štete, slučaj ipak opominje i upozorava na potrebu jačanja vatrogasne prevencije u poduzeću. (m)

Oglašujte u „Šibenskom listu“!

B. K.

Uz 20-godišnjicu naše mornarice

FLOTILA PLOVI

Plavetnilo neba, modrilo mora i u njemu ogromna kamena kromada otoka čija se površina kilometrima mjeri. Geografija ga zove Lastovo. Ljudi ga poznaju po tome što se u ljetnim mjesecima na njemu skuplja voda od vina. Za neke je to ključ južnog Jadrana, a za pomorce skup najvažnijih svjetionika. Otočani na je to zavičaj, a domovini njezin djelić s burmom prošlosti.

Početak je 1942. godine. Na Lastovu djeluje Odbor za pomoć narodnooslobodilačkoj borbi: sakuplja se materijal i novac i šalje partizanima. Mnoga važna informacija sakrivena na djevojačkim grudima prenesena je »u šumu«. Skoro istim putem na otok su dopremene novosti koje su govornice o pobjedama... Lastovskog bataljona XIII dalmatinske brigade Osmog korpusa.

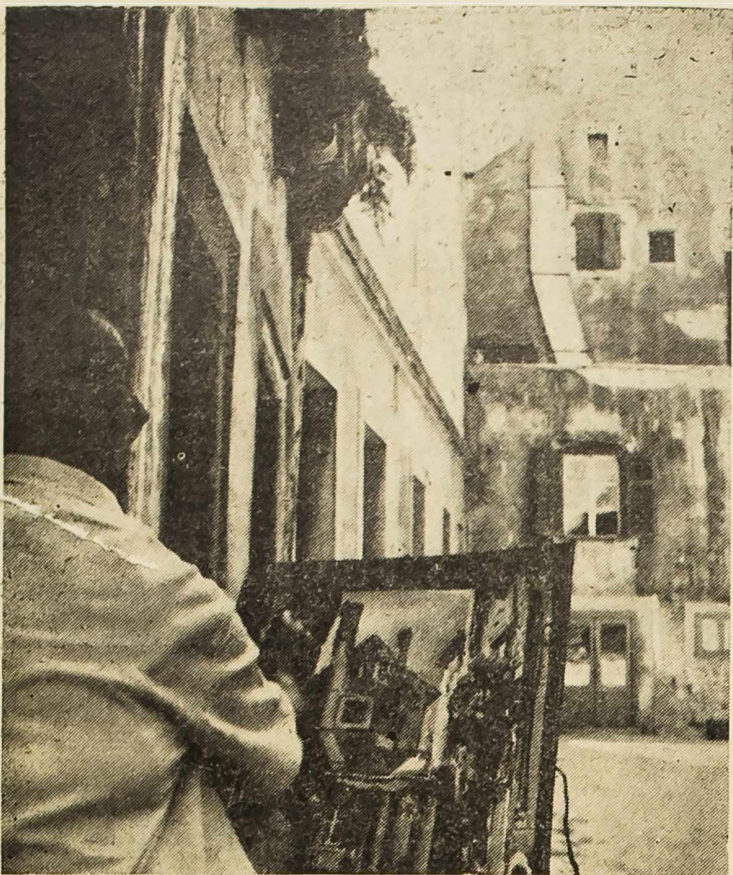
Na svim pravcima susreću se

jedinice lastovske flotile: MB 12, PC 48, 51, 62 i 63. Neprijatelj je minama posijao kanale i prolaze, a oni ipak prevoze materijal, vojsku i opremu.

PC 5 osobito se isticao u tome.

Početak ožujka 1944. godine kod otoka Molata bio je zaplijenjen jedan brzi neprijateljski čamac. Naoružanje mu je pojačano sa 3 brede i dva puškomitraljeza. Brzo je bio prekršten u »PC 75« i dobio šest članova posade. U to vrijeme bio je to jedan od najbržih naših ratnih brodova, pa je pridodao lastovskoj flotili da održava daleku vezu Lastovo - Konavske stijene. Važnoost ove veze bila je velika i PC 75 uspio je uspostaviti uz velike teškoće.

Cetiri puta već PC 75 uspješno je plovio određenom mjestu na obali između Čilipa i Radovića: navečer bi isplivio iz Lastova, obavio zadatak i ujutro rano već se bio vratio. Tako je

Prije kraćeg vremena u Sibeniku je boravio talijanski slikar — akvarelist Aldo Remondi, gdje je načinio petnaest akvarela s motivima našeg grada. Remondi je inače veoma poznat u Italiji, gdje je ostvario svoja najbolja djela. Na slici: talijanski slikar dovršava jedan akvarel s motivom starih šibenskih kuća. J.C.

Problemi kulturnih ustanova PLANOVA IMA, ALI... Narodna biblioteka u najtežem stanju

Ne bi se nikako moglo kazati da se ovdje kod nas kulturi ne poklanja odgovarajuća pažnja. Dapače, sredstva koja se daju za rad kulturnih ustanova i za promicanje kulture uopće neobično su velika, naravno s obzirom na mogućnosti naše komune.

Pa ipak, ne možemo se oteti dojmu da je stanje u šibenskim, bar nekim kulturnim institucijama zabrinjavajuće. Jer, eto, rješenju, i to tek djelomičnom problema Naučne biblioteke prišlo se kraju, ali tu ipak ostaje ona toliko razvikana i s potpunim pravom spominjana Narodna biblioteka, koja radi u prostorijama koje bi se mogle mirne duše nazvati skladištem. U tu grupu zacijelo spada i Muzej grada Sibenika, koji se već duugo godina (koliko?) bori s mnogim teškoćama u prvom redu pomanjkanjem prostorija. Jer one u kojima se sada muzej nalazi ne mogu danas, a sutra i još

više, u nikojem slučaju odgovarati za valjan rad te za naš grad veoma značajne kulturne ustanove.

Muzej grada Sibenika, koji je osnovan 1925. godine radi u nekoliko sobičaka, prilično jadnog izgleda. Taj nedostatak odgovarajućih prostorija rezultirao je i činjenicom da je izloženo samo 984 eksponata, od ukupno 5876 koliko ih ta kulturna ustanova čuva pod svojim okriljem.

Pored toga što je zbog nedostataka prikladnih prostorija otežan rad čitavom osoblju, taj nedostatak priječi da se provedu u djelo i davno zamišljeni planovi o otvaranju nekoliko reprezentativnih, stalnih i povremenih zbirki. Jer da je prostora, mogle bi se postaviti slijedeće povremene izložbe: izložba oružja srednjeg vijeka, izložba starih karata, fotografija i veduta Sibenika, izložba prethistorijskog i ilirsko-rimskog Danila, izložba nošnja, veziva i obrta Sibenika i okolice, te izložbe šibenskih knjiga i pisanih spomenika i šibenskog novinstva.

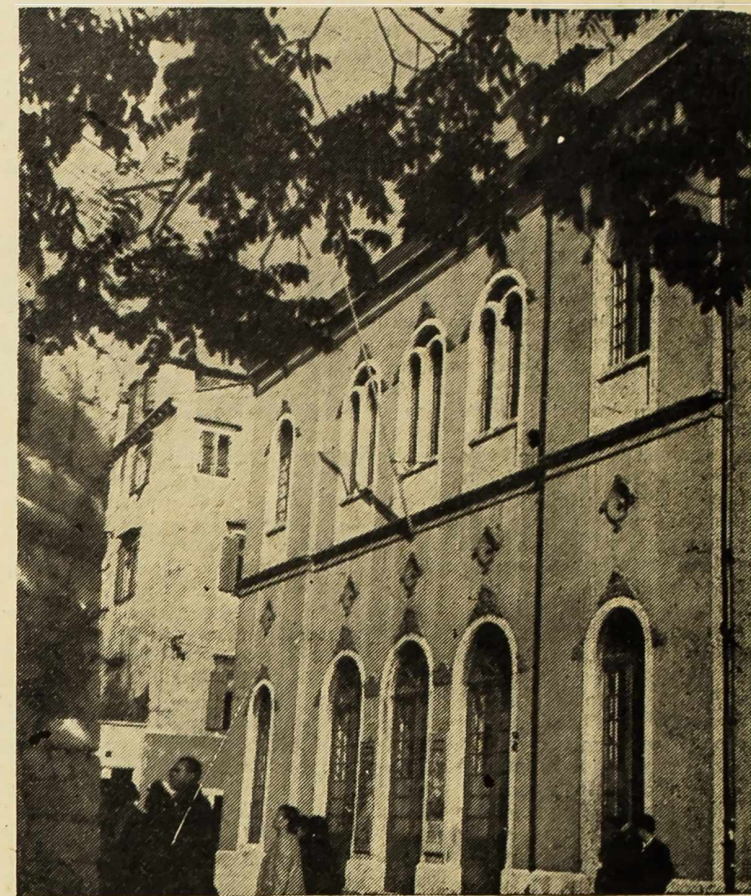
Zbog toga nadati se da će se već jednom riješiti pitanje prostorija Muzeja grada Sibenika, da će mu se u zgradi Kneževe palače pronaći više prostora. I da će se sadašnje prostorije preurediti.

Rijeka Krka pod zaštitom

«Narodne novine» od 16. o. m. br. 32, donose Objavu o stavljanju pod zaštitu zaštićenih objekata prirode, izdanu 20. srpnja o. g. od Zavoda za zaštitu prirode u Zagrebu.

Među zaštićenim rezervatima prirodnih predjela nalazi se i

naša Krka, a uz ovaj navod: «3. Rijeka Krka od slapa Krčića do podnožja Skradinskog Bukka sa priobalnim pojasom u širini od 100 metara, a u kanjonskom dijelu do njegovog grebena. — Registarski broj 64 (rj. 5/1-1962)».

Narodno kazalište

Žena i dom

Što se može prirediti od voća

U ljetu, za vrijeme sparina, jedemo mnogo voća. Voće je, kao što znamo, bogato vitaminima i možemo ga jesti koliko želimo, jer ne deblja. Voće također možemo koristiti za priređivanje raznih pića, sladoleda, salata, kolača itd.

SLADOLED OD VOĆA može

mo napraviti od aromatičnih vrsti kao na primjer malina, šumskih jagoda, marelica, bresaka, banana, ananasa i slično. Voće propasiramo te stavimo u prokuhani sirup (u omjeru 250 gr voća u sirup od pola litre vode i 250 gr šećera). Sve dobro promješamo pa stavimo u posudu za pravljenje kockica leda, koju ima svaki hladnjak (izvaditi rešetku iz posude). Sladoled će se stvrdnuti za dva sata, ali ga u međuvremenu nekoliko puta promiješamo kako bi bio jednolično tvrd.

SLANA SALATA OD VOĆA.

Razne vrste voća kao graip i jabuke možemo miješati sa zelenom salatom. Priređujemo je tako da graipu ogulimo tanku bijelu kožicu i razdijelimo na ploške, a neoguljene jabuke narežemo na kockice. Sve izmiješamo sa opranom zelenom salatom, dodamo još koju polovicu oraha ili badema, te začinimo.

Takvu salatu možemo začiniti u ljem, solju, paprom i sokom od limuna ili jednom rijetkom majonezom. Gotovu salatu držimo na hladnom do posluživanja.

SLATKA SALATA OD VOĆA

I takvu salatu priređujemo od više vrsta voća. Važno je da uzmemo barem jednu vrstu aromatičnog voća. Sve voće očistimo, narežemo na ploške ili kockice, dobro zašećerimo, poprskamo sokom od jednog limuna i čašicom konjaka. Prema ukusu možemo voću dodati maraskina, cherry brandya ili ruma, a zdjela sa salatom mora stajati na hladnom barem jedan sat.

PUNJENE BRESKVE.

Uzmemo velike žute breskve koje se lako raspolove i odijele od košćice. Iz svake polovice breskve žličicom izvadimo i malo sočnog dijela, pa ga stavimo u jedan tanjur, gdje smo već ranije usitnili kekse i nekoliko badema. Dodamo žličicu maslaca, jedan žutanjak i samo malo bjelanjka. Sve zajedno dobro promiješamo i masu stavljamo na polovice breskvi. Tada ih slažemo jednu do druge u nisku vatrostalnu zdjelu, nalijemo čašu bijelog vina, posipamo ih šećerom i stavimo u vruću pećnicu desetak mi-

nuti. Brskve poslužujemo hladne.

BRESKVE ALLA MELBA su

jednostavan, ali vrlo ukusan i efektan desert. Nabavit ćemo breskve koje se lako raspolove, ogulimo im kožicu, izvadimo košćicu i kuhamo samo nekoliko minuta u vaniliji sirupu (0,5 l vode, 150 gr šećera, paketić vanilij šećera). U široke čaše stavimo sladoleda od vanilije, kojeg možemo kupiti u slastičarni, pa na sladoled stavimo polovicu breskve, žlicu malinovog soka i malo usitnjenih badema.

PUNJENA DINJA.

Veliku i dobro zrelu dinju otvorimo tako, da oj izrežemo malu kapu. Izvadimo košćice te žlicom vadimo komadiće dinje tako da nam kora ostane čitava. Komadiće dinje i razno drugo narezano voće stavimo u staklenu zdjelu, zašećerimo i poprskamo maraskinom ili rumom. Tada zdjelu s voćem i ispražnjenu koru dinje stavimo u hladnjak. Kad želimo poslužiti, koru dinje stavimo na plitki pladanj ili zdjelu, ukrasimo zelenim lišćem loze, pa u koru — kao u kavku zdjelu — usipamo priređeno voće i odmah poslužimo.

Može li se migrena liječiti?

Povremeno svaki čovjek pati od glavobolje. Ali, prema podacima šest do osam posto svih ljudi i žena boluje od česte ili stalne glavobolje. Prema tome, smatra se da je ona jedna od najčešćih, ako ne i najčešća bolest suvremenog društva.

Vrlo neprijatna, često teška glavobolja, koja obuhvaća polovinu ili samo jedan dio glave, migrena, protiče obično sa gađenjem, mukom i povraćanjem, znojenjem, nesvjesticom i lupanjem srca. Neki bolesnici pate i od proljeva u toku napada migrene ili neposredno poslije nje. Ponekad i temperatura može biti povišena. Svako pokretanje glave, jača svjetlost i buka, pogoršava bol. Bolesnik sa migrenom najviše voli da leži u zamračenoj prostoriji i da bude sam. Poslije napada bolesnik se osjeća iznuren. Vrlo često, povraćanje označava kraj napada i bolesniku poslije toga biva lakše.

Napad migrene sastoji se obično iz dva dijela. U prvom fazi, arterije u mozgu su sužene, što ima za posljedicu rane poremećaje vida. Neki bolesnici vide tamne mrilje ili kao da vide mušice koje lete. Drugi se žale da udvojeno vide predmete; neki pate od djelomičnog sljepila, ne vide jednu polovinu vidnog polja, poneki ne mogu da govore ili da izgovaraju izvjesne riječi itd. Ova faza traje pola sata, a zatim se napad produžava pretjeranim širenjem arterija u mozgu, koje su dotada bile prekomjerno sužene. To širenje arterijskih krvnih sudova izaziva glavobolju s ostalim, već spomenutim znacima bolesti.

Migrena se može prvi put pojaviti u djetinjstvu već oko deset godina. Ali, ona se najčešće javlja između 20 — 30 godine. Poslije četrdesete godine, ona se rjeđe prvi put pojavljuje, a poslije pedesete godine to je rijetkost. Naravno, ako se prvi put pojavila u mladosti, ona može i to nije tako rijetko da traje do starosti.

Od migrene, žene boluju tri puta više negoli muškarci. Međutim, ljekari se slažu u tome da je u posljednje vrijeme sve veći broj muškaraca koji boluju od ove bolesti. Ovu činjenicu treba objasniti sve većom prenadraženošću njihovog nervnog sistema. Pada u oči da od migrene boluju pretežno osobe koje se bave više duhovnim radom.

Najveći broj stručnjaka koji se bave ovim pitanjem smatra da od migrene boluju osobe koje već imaju urođenu psihičku

naklonost, to jest podlogu za ovu bolest, ali da su potrebni i izvjesni činioci koji prouzrokuju napad. Ti faktori koji mogu izazvati napad migrene vrlo su različiti. Tako neki bolesnici dobiju migrenu uslijed neredovnog uzimanja hrane, od alkohola ili čokolade, od masti ili jaja. Neki pak osjete glavobolju od jake svjetlosti ili od mekih mirisa. Često se napad javlja u kinu ili poslije duže vožnje automobilom. Migrenu može da izazove i pretjeran rad, ali isto tako i suviše dugo sjedenje, to jest nepokretnost.

Siguran lijek kojim bi se migrena mogla potpuno da izliječi, ne postoji. Ali lijekovima se napad može da olakša, a još bolje da spriječi. Zanimljivo je da u 20 — 50 posto slučajeva, napad migrene prestaje kada se umjesto pravog lijeka, bolesniku dade da proguta prividan lijek (recimo po obliku i veličini iste tablete kao i one protiv glavobolje, samo što one ne sadrže lijek, već na primjer, neku drugu neškodljivu supstanciju). Međutim, u 80 posto slučajeva, napadi migrene mogu se spriječiti, ako se bolesnik strogo pridržava ljekarskih propisa.

Da bi se napadi glavobolje spriječili ili razrijedili, potrebno je da bolesnik uzima manju količinu hrane i da izbjegava mast i kuhinjsku so. Alkohol i duhan štetni su za bolesnika koji pati od migrene. Neke osobe dobiju napad kada crnu kavu popiju natašte, a neki kada je uznu poslije jela. Iskustvo uči da se bolesnici koji pate od migrene dobro osjećaju na moru. Duga spavanja i nedjeljni odmor, čak i godišnji odmor, ponekad štetno utiču, jer se napadi češće javljaju.

Bolesnici od migrene treba da održavaju stalan ritam između rada i odmora. Dokazano je da ovim osobama sport (kupanje i plivanje u hladnoj vodi) dobro čini, dok naprotiv toplo kupanje im škodi. Svako uzbuđenje prijetno ili neprijatno, može kod njih da izazove napad glavobolje. Zbog toga ovi bolesnici treba da ih izbjegavaju.

Međutim, jedno je sigurno: migrenu neće moći da liječi ni specijalista za unutrašnje bolesti, ni specijalista za nervne bolesti, pa ni ma koji drugi specijalista, već samo ljekar praktičar, koji duže zna bolesnika, koji poznaje njegov način života, sve njegove navike, njegov rad i razonodu, koji poznaje i uslove i okolinu u kojoj bolesnik živi.

Dr. L. S.

film

Igre ljubavi

FRANCUSKI FILM. REŽIJA: PHILIPPE DE BROCA

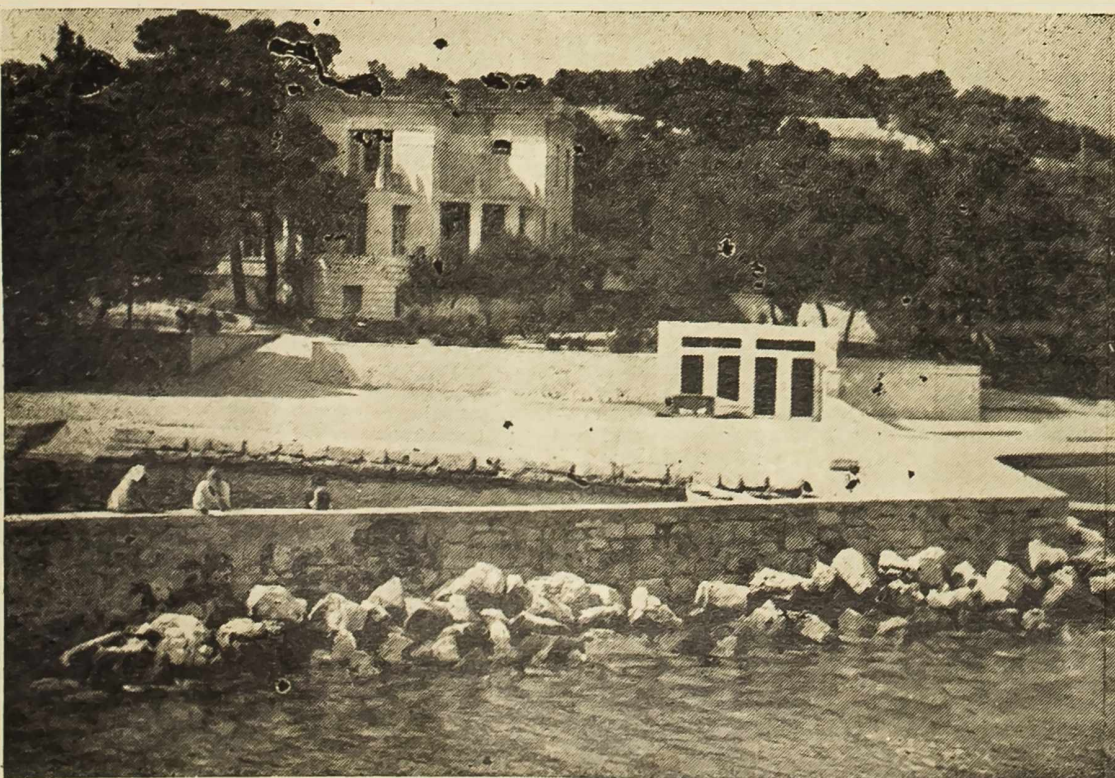
Prastara priča o ljubavnoj igri utroje, u kojoj treći član služi samo kao sredstvo za izazivanje ljubomore i na taj način pomaže jednom od partnera da ucjenjuje drugog, u ovom filmu je obrađena «novotalasnom» maniom i, moramo priznati, ne bez uspjeha. Zapravo, stvar bi bila i prilično banalna, da nije originalne obrade teme koju je dao scenarista i režijske i glumačke realizaciji, koji svi skupa čine savršeno stilsko jedinstvo. Na taj način stvorena je ipak jedna originalna komedija, vrlo živa i duhovita, koja je upala u program naših kina u najposlednije vrijeme, tj. onda kada naš tromi mozak za vrućih ljetnih dana izbjegava veće napore i jača uzbuđenja. Čudno je ipak kako publika nije za nj pokazala više interesa.

Gruba sila

AMERIČKI FILM. REŽIJA: JULES DASSIN

Poslije «Golog grada», ove je drugi film kojeg gledamo iz trilogije koju je Jules Dassin snimio u Americi, a u kojoj se kritički osvrnuo na neke momente američkog života. U ovom se pozabavio životom u jednoj velikoj kazionici. Iako film po mnogome podsjeca na predratni «Pobuna u Sing Singu, ipak je razlika u tretiranju likova kažnjentika iz kojih se nastoji izvući ono ljudsko u njima, a naročito u kritici kazioničkog režima, koji je svojim brutalnostima plodno tlo za daljnji razvitak onih negativnosti koje su zločince dovele u zatvor, a njihovo izopačavanje i totalnu degeneraciju. Sa mnogo smisla za stvaranje atmosfere Dassin je prikazao zatvor kao vulkansko ždrijelo koje krije u sebi potencijalnu opasnost erupcije, koju pospješuje «fiterovski» nastojen kapetan Mansi svojim grubostima i upravo perverznom uživanjem u mučenju kažnjentika. Majstorski nas Dassin vodi iz scene u scenu, ne puštajući nas iz ruku, sve do krvavog finala, kojim je označena bezizlaznost iz začaranog i ukletog zatvorskog kruga. Bogatstvo snažno izraženih likova još više povećava vrijednost ovog neobično uzbudljivog filma.

— b —

Detalj iz Tijesna

gradske vijesti

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera francuskog filma — DO POSLJEDNJEG DAHA — (do 27. VIII)
Premijera francuskog filma — KAKO JE LIJEPO ŽIVJETI — (28. VIII - 2. IX)

»20. APRILA«: premijera češkog filma — ČOVJEK SA DVA LICA — (do 26. VIII)
Premijera zapadnonjemačkog filma — MOMPTI — (27-31. VIII)

IZLAGAČI IZ 35 ZEMALJA — POSJETIOCI CE MOĆI NA ZV KUPOVATI NAMJES-TAJ

DEŽURNE LJEKARNE

Do 24. VIII — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.
Od 25-31. VIII — I narodna — Ulica bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Senka, Roka i Svetinke Perkov; Radojka, Stanka i Darinke Šišak; Valentina, Mirka i Milke Petković; Velimir, Milana i Dragice Franjković; Vesna, Milana i Dragice Franjković; Krešimir, Bože i Marije Lokas; Milan, Jere i Ružice Jurin; Robert, Borisa i Marije Jablan; Liborij, Petra i Marije Nakić; Elvis, Davora i Danice Crnogaja; Zeljka, Ivana i Venke Bušac; Radojka, Pavla i Kate Milović; Mario, Ante i Kristine Barin-Turica; Joško, Mile i Janje Rak; Jadran, Luke i Anđelke Batur; Mladinka, Marinka i Ane Badžim; Marica, Josipa i Luce Kursan; Sofija, Mladena i Stane Miliša; Gordana, Marka i Anke Skarić i Merica, Mile i Milice Badžim.

VJENČANI

Livić Domagoj, student filozofije — Dulibić Dragica, domaćica; Ajduković Vice, skladištar — Mrdeža Janja, radnica; Čukrov Albert, ribar — Grbelja Franka, domaćica; Skroza Ivan, učitelj — Speranda Kata, domaćica.

UMRLI

Kričić Cvita rođ. Juras, stara 73 god.; Radović Cvita pok. Filipa, stara 75 god. i Bujas Petar pok. Mate, star 66 godina.

Javna zahvala

Svim znancima, prijateljima i rodbini koji su nam izrazili svoje sauešće, okitili odar cvijećem i ispratili na vječni počinak našeg nezaboravnog i neprežaljjenog supruga, oca, brata i strica

MICU KISIČA

ovim putem harno zahvaljuje

Ožalošćena obitelj
KISIČ - Dubravice

Sjednica NO-a šibenske općine Nova imenovanja u privrednim organizacijama

Na odvojenim sjednicama Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača NO-a šibenske općine, koja je održana 16. o. m., donijeto je nekoliko odluka i rješenja, među kojima odluka o izmjeni statuta općine, te odluka o djelokrugu rada mjesnih ureda. Na sjednici su odobrena rješenja za vršnih računova po budžetu ukinutih općina Vodice, Primošten i Tijesno za proteklu godinu kao i rješenje o prenosu prava osnivača poduzeća »Štampa« na Općinski odbor SSRN Šibenik. Odbornici su također izglasali odluku o novim položajnim plaćama prosvjetnih radnika, prema kojoj se položajne plaće za nastavničko osoblje i tajnike škola povećavaju za 15 posto počev od 1. I 1962. godine.

Na zajedničkoj sjednici obaju vijeća nakon što je doneseno rješenje o prestanku rada Komisije za ispitivanje porijekla imovine, odobreno je rješenje o osnivanju Komisije za društveni nadzor. Na istoj sjednici doneseno je nekoliko rješenja o novim imenovanjima rukovodilaca u poduzećima i komisijama. U Komisiji za društveni nadzor imenovani su Petar Skarica za predsjednika, a za članove Josip Ninić, Nikica Bujas, Ivo Rajević i Krešimir Čipčić. Za predsjednika komisije za provođenje propisa o raspodjeli dohotka umjesto Nikole Čače, koji će se nalaziti na dužem bolovanju, izabran je Milan Lalić, a za člana Spiro Strunović. Za direktora Vodovoda i kanalizacije imeno-

van je Joco Trešnjić, za direktora brodogradilišta u Betini Rade Dobrović, a za šefa Tržne inspekcije općine Šibenik Ante Gačina, dok je za direktora »Mesoprometa« imenovan Jerko Ljuba. Zbog odlaska u mirovinu razriješen je dužnosti direktor »Mesoprometa« Ante Bego, dok su usvojene ostavke i razriješeni dužnosti inž. Blaženko Budanko, dosadašnji direktor Tvornice glinice i aluminijski i Milivoj Brkić, dosadašnji direktor »Jadrana«.

Pisma građana

Kakva usluga!

Prije nekoliko dana pošao sam na kupanje na Martinsku. Prilikom ulaska na malu splav »Martinska« jedan od posade mi je na grub način odgovorio da kako mogu biti »divljak«, zar ne vidim da mala splav ne vozi.

Ja sam tog člana posade samo pogledao i čekao da se uputi »Tratica«. Interesantno je napomenuti da je mala splav prije krenula nego li velika.

Uprava za ceste poduzeća »Šibenik« bi ovog čovjeka trebala upozoriti, da se sa putnicima i kupcima ne postupa na takav način. A u povoljnim slučajevima da ga se pozove na odgovornost. DK

Zašto su naša kupališta nečista?

U posljednje vrijeme na našim kupalištima može se primjetiti velika prljavština. Kupališta su najviše zagađena naftom i raznim otpacima voća. Mišljenja sam da bi uprava kupališta trebala malo više pažnje posvetiti čistosti.

Naročito se u zadnje vrijeme opaža dosta nafte na kupalištu Martinska. Ima dana kad čovjek ne može ući u vodu od velikih mjesta. Ulice su odvajkada služile samo za prolaz. DK

Među nama

Sitnice, koje to nisu

Kroz život prolaze naići ćemo na svakojake slučajeve, dogodovštine koje nas ponekad ostave hladnima, katkada izbace iz ravnoteže. Prema prilici i, možda, prema raspoloženju, A sve su to neko na oko sitne stvari, sitnice naše svagdašnje koje veoma često i ne bi trebalo tako zvati. Evo, ovdje, samo neke od njih.

U trgovačke radnje često zalazim. Ponekad iz potrebe, a

OBAVIJEST

O upisu u dječje vrtiće

Upis djece u Dječje vrtiće vršit će se od 27. do 31. VIII o. g. vrijeme upisa od 8 do 12 sati.

Upis će se vršiti u svim vrtićima u gradu.

Pri upisu prvenstvo će imati djeca zaposlenih majki, socijalno ugrožena i djeca koja žive u lošim stambenim prilikama. Također će se nastojati obuhvatiti i svu predškolsku djecu.

U dječje vrtiće primaju se djeca od navršene treće godine života. Zato je za najmlađu djecu potrebno donijeti i izvadak iz matične knjige rođenih. Također je potrebno za svako dijete donijeti potvrdu liječnika, da je dijete duševno i tjelesno zdravo.

Roditelji koji žele da im dijete bude u vrtiću od 6 ujutro do 16 poslije podne i žele ishranu, treba da to zatraže pri upisu u vrtiću »Jelka Bučić«.

Sve ostale obavijesti roditelji mogu dobiti u kancelariji vrtića lično ili telefonom na broj 24-49.

Uprava
Dječjeg vrtića - Šibenik

Idemo ulicom, a ove naše rijetko da su široke. Idemo tako i najednom naiđemo na busiju onih što su se ispriječili posred ulice, raskrtili laktove, pa lijevo pričaju bez obzira što tu tome nije mjesto. A upravo zbog toga se i stvaraju one nemogućice i svakojake slike na našim tijesnim primorskim uličicama, zgode kojih svakako ne bi trebalo da bude i koje govore o tome da smo često, dapače veoma često skloni tome da ne cijenimo tuđe vrijeme i naše potrebe. Jer, ako se hoće govoriti, ako se hoće pričati, ima i drugih mjesta. Ulice su odvajkada služile samo za prolaz.

OBAVIJEST

Privatnim obrtnicima-zanatlijama

Svi privatni zanatlije sa područja općine Šibenik, kao i sa teritorija bivših općina Primošten, Vodice, Tijesno i Skradin mogu odmah lično ili preko svojih opunomoćenika predignuti kod ove komore knjižice za korištenje zdravstvenog osiguranja.

ZANATSKO - KOMUNALNA
KOMORA KOTARA
ŠIBENIK

VODOVOD I KANALIZACIJA ŠIBENIK

OBAVIJEST

Upozorava se građanstvo, ustanove i poduzeća, da pristupe štednji potrošnje vode, jer su kapaciteti maksimalno opterećeni.

Upozorava se građanstvo da se trošenje vode svede na najpotrebniju mjeru, jer ukoliko se nastavi s potrošnjom kao do sada, pojedini dijelovi grada ostat će bez vode.

Skreće se pažnja građanstvu da se zalijevanje zelenih površina može vršiti samo od 20 do 0,6 sati, a najstrože se zabranjuje polijevanje dvorišta terasa, kao i dijelova ulica, koje pojedinci polijevaju radi hlađenja i prašine.

Također će se vršiti kontrola potroška vode i kod paušalnih potrošača.

Ukoliko naši organi utvrde nepravilnost u trošenju vode, s obzirom na opće potrebe komunalnog snabdijevanja vodom, neuredni potrošači za vrijeme ovog sušnog perioda isključit će se sa gradske mreže.

Molimo potrošače da ove mjere štednje provedu odmah u interesu vlastitog snabdijevanja kao i snabdijevanja svih sugrađana.

Ukoliko građani ne provedu mjere štednje, ova Uprava nije u mogućnosti da građanstvo snabdijeva s dovoljnom količinom pitke vode i nikakve intervencije ne mogu stanje poboljšati, jer se naši kapaciteti koriste maksimalno.

UPRAVA

KOMISIJA ZA ORGANIZACIJU I KADROVE PRI CENTRU ZA UNAPREĐENJE DOMAĆINSTVA OPĆINE ŠIBENIK

raspisuje

NATJEČAJ

ZA UPRAVITELJA CENTRA

Uvjeti: Završen diplomski ispit Učiteljske domaćinske-stručne škole ili srednja stručna sprema sa deset godina prakse.

Zavod BIROTEHNIKA, Odjel za dopisno obrazovanje upisuje u

DOPISNU VIŠU EKONOMSKU SKOLU
DOPISNU EKONOMSKU SKOLU
DOPISNU UPRAVNU SKOLU

Sve informacije o upisu i školovanju uz prilog marke od 50 dinara, daje »Birotehnika« Zagreb, Jurišićeva 3/IV p. p. 246.

CENTAR ZA IZVANREDNI STUDIJ VIŠE EKONOMSKE ŠKOLE SPLIT PRI RADNIČKOM SVEUČILIŠTU ŠIBENIK

na osnovu čl. 51-55, Zakona o visokoškolskom obrazovanju raspisuje

Natječaj

za upis izvanrednih studenata u I semestar Više ekonomske škole u Splitu u školskoj godini 1962/63.

I

Viša ekonomska škola u Splitu sprema stručnjake za samostalno organiziranje i vođenje složenijih ekonomskih poslova u privredi i javnoj upravi za koje se traži prošireno teoretsko i praktično znanje.

Školovanje traje 2 godine (četiri semestra). Svršeni studenti ove škole imaju sva prava koja se predviđena Propisima za osobe sa višom spremom.

U drugoj godini studija (upisom u III semestar) studenti se opredjeljuju na smjerove: industrijski, trgovinski, financijsko-bankarski.

Cilj Centra za izvanredni studij je pružanje organizirane pomoći izvanrednim studentima, a ta pomoć se sastoji u organiziranju nastave, na kojoj će se predavati gradivo koje studenti trebaju polagati, kao i ispita, koji će se održavati u Šibeniku. Troškove održavanja nastave u Centru i ispita snose studenti ili njihove privredne organizacije u iznosu koji će biti naknadno određen.

II

Upis u Centar vrši se na osnovu natječaja kojeg provodi natječajna komisija Centra.

Pravo sudjelovanja na natječaju kao izvanredni studenti imaju:

1. KANDIDATI KOJI SU ZAVRŠILI SREDNJU EKONOMSKU SKOLU ILI NJOJ RAVNU STRUČNU SKOLU ODNOSNO GIMNAZIJU SA POLOŽENIM ZAVRŠNIM ISPITOM.

2. POD UVJETOM DA POLOŽE PRIJEMNI ISPIT ODNOSNO DOPUNSKI ISPIT KANDIDATI, KOJI NEMAJU ODGOVARAJUĆU SKOLSKU SPREMU SPOMENUTU U PRETHODNOJ TACKI S TIM DA IMAJU ODGOVARAJUĆI RADNI STAŽ I TO:

- kandidati koji imaju 6 ili više razreda srednje ili njoj ravne škole — najmanje dvije godine prakse na odgovarajućim privrednim poslovima ili službama,
- kandidati koji su poslije završene osmogodišnje škole završili školu učenika u privredi bilo kojeg smjera ili školu za kvalificirane radnike — najmanje dvije godine prakse u svojoj struci,
- kandidati bez predviđene školske spreme — najmanje 5 godina prakse na odgovarajućim privrednim poslovima ili službama.

III

PRIJEMNI ISPIT polažu kandidati koji imaju manje od 6 razreda srednje ili njoj odgovarajuće škole i to:

- pismeno: Hrvatski ili srpski jezik
Matematika
- usmeno: Hrvatski ili srpski jezik
Matematika
Kemija
Povijest
Ekonomska geografija svijeta i FNRJ

DOPUNSKI PRIJEMNI ISPIT polažu kandidati koji imaju 6 ili više razreda srednje ili njoj odgovarajuće škole i to:

- pismeno: Hrvatski ili srpski jezik
- usmeno: Hrvatski ili srpski jezik
Povijest

Spomenuti ispiti održat će se u Višoj ekonomskoj školi u Splitu (Hrvojeva 6), a počet će 20. IX 1962. prema rasporedu koji će biti objavljen na oglasnoj tabli škole.

IV

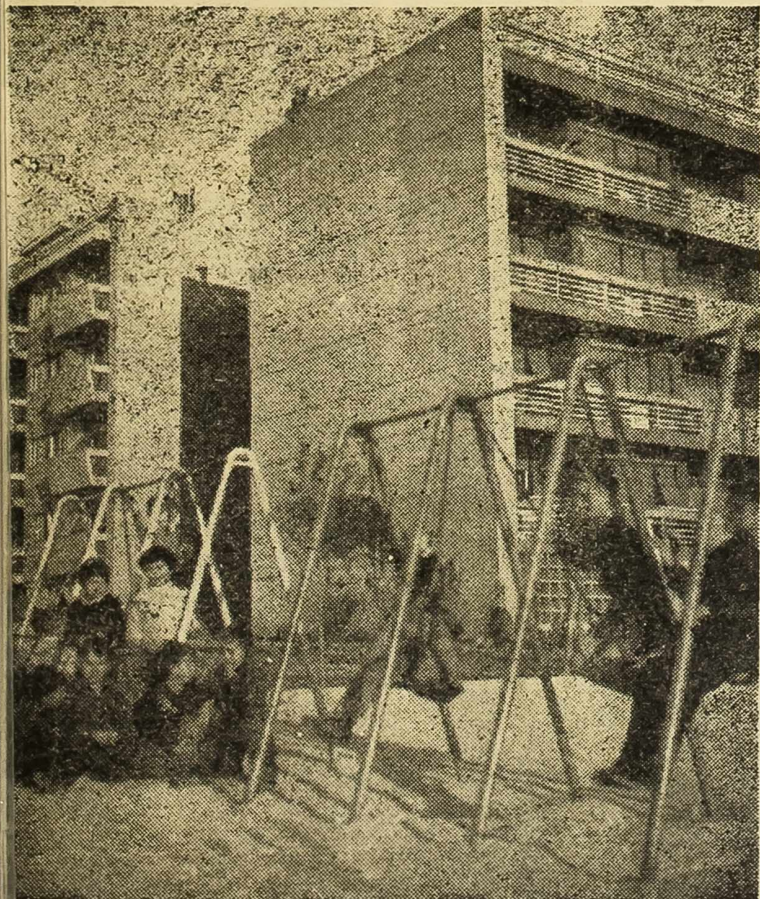
Kandidati koji žele sudjelovati na natječaju dužni su podnijeti Radničkom sveučilištu Šibenik, Centar za izvanredni studij VPS (Mimnac 1) prijavu za sudjelovanje na natječaju biljevanu sa 50 dinara državnih biljega. U spomenutoj prijavi potrebno je navesti i smjer kojeg žele studirati u II godini.

Uz prijavu treba priložiti i sljedeće priloge:

- Originalnu svjedodžbu o završenom prethodnom školovanju.
- Originalni izvod iz matične knjige rođenih.
- Biografiju biljevanu sa 30 dinara državnih biljega.
- Potvrdu poduzeća — ustanove o radnom stažu (samo za kandidate s prijemnim ispitom) i uspjehu postignutom u praktičnom radu s opisom poslova koje su obavljali i vremenu provedenom na tim poslovima. Potvrda se biljeuguje sa 150 dinara državnih biljega.
- Izjavu o tome koji od 5 stranih jezika predviđenih nastavnim planom škole žele učiti, tj. engleski, talijanski, francuski, njemački i ruski, biljevanu sa 30 dinara državnih biljega.
- Potvrdu o zaposlenju biljevanu sa 150 dinara državnih biljega.

V

Prijave za sudjelovanje na natječaju primaju se od 1. IX do zaključno 25. IX 1962. a za polaganje prijemnog ispita do 10. IX 1962.

Šibenik: Dječje igralište

Počelo nogometno prvenstvo Jugoslavije

Start nije uspio

„Olimpija“ - „Šibenik“ 2:0 (1:0)

U nedjelju je počelo sedamnaesto nogometno prvenstvo Jugoslavije u prvoj i obje druge lige. Predstavnik Šibenika je gostovao u Ljubljani i potpuno zaslužen izgubio od domaće „Olimpije“ sa 2:0 (1:0). Za prvi nastup „Olimpije“ u drugoj ligi vladao je veliki interes. Na stadionu na Titovoj cesti sakupilo se više od pet tisuća gledalaca. Utakmicu je dobro vodio dr. Grgić (Sl. Brod). Oba zgoditka je postigao Mladenović i to u 1. i 59. (11 m) minuti.

„Olimpija“: Frič, Eltrin, Klaničar (Jovičević), Jaleševac, Kulenović, Srbu, Breziger, Rojina, Runjačić, Mladenović i Corn.

„Šibenik“: Rančić, Orošnjak, Pljadic, Perasović, Geić, Marenčić, Stošić, Zaja, Nadoveza, Aralica i Rora.

Nakon povratka nogometaša „Šibenika“ iz Ljubljane razgovarali smo s vođom puta i nekoliko igrača.

Evo što su nam oni rekli o nedjeljnoj utakmici u Ljubljani:

ANTE LUKETA: Odmah u početku nešto više od igre imali su naši nogometaši. U tom dijelu imali smo i nekoliko zrelih šansi, a najzrelija bila je Stošića, koji je sa deset metara tukao preko gola. U 17. minuti domaći su na jeftin način došli do vodstva. Netko je od navale domaćih ubacio loptu u sredinu. Do lopte je najprije došao Mladenović i sa nekih 16 metara oštro tukao u mrežu. Od tada pa do kraja poluvremena igra je bila ravnopravna.

Početak drugog poluvremena također pripada našim nogometašima, ali Zaja, Nadoveza i Stošić dosta neprecizno tukao. U 59. minuti domaći su iz jedanaesterca povisili rezultat na 2:0.

Corn je s lijevog krila loptu nabacio ispred našeg kaznenog prostora. Na loptu je pošao Geić. On je nije pogodio glavom nego rukom i sudac je dosudio jedanaesterac. Pobjeda domaćih je zaslužena. Naš tim u cjelini nije zadovoljan. Bilo je nekoliko slabih mjesta. To naročito važi za Orošnjaka, Roru i Nadovezu. Da je Nadoveza više

žena. Igrali su jednostavnije i na prvu loptu. Da smo imali malo sportske sreće, mogli smo pobijediti. Kod stanja 0:0 Stošić je promašio prazna vrata. Tim je bio u cjelini dosta nepovezan. Na momente i rastrgan. Naši igrači nisu dovoljno ispunili svoje zadatke. Osim Geića i donekle Rančića, svi su igrali slabo.

Ekipa „Šibenika“

suradivao sa navalnim igračima, vjerujem da bi rezultat bio drugačiji. Najbolji naši igrači Rančić, Geić i Zaja.

KRASNODAR RORA: Igrali smo svi slabo, a naročito navala. Da smo iskoristili samo jedan dio šansi, mogli smo donijeti bar jedan bod. Vjerujem da ćemo u nedjelju igrati bolje i pobjeda neće izostati.

ANDELKO ARALICA: Pobjeda „Olimpije“ je potpuno zaslu-

DAMIR MARENČI: Bili smo ravnopravan protivnik. Imali smo više šansi nego li domaći, ali naši navalni igrači su tukli daleko preko gola. Mišljenja sam da su naši igrači u taktičkom pogledu igrali dosta slabo, jer nisu dovoljno čuvali svoje igrače. Bilo je slučajeva da su halfovi „Olimpije“ tukli na naša vrata. Da smo kod stanja 0:0 dali gol, vjerujem da bi pobijedili. Sansa koju je imao Stošić stvarno je bila najzrelija u toku cijele utakmice.

REZULTATI I KOLA

Borovo — Split 4:0, Olimpija — Šibenik 2:0, Trešnjevka — Rudar 5:0, Slavonija — Varteks 2:1, Celik — Famos 3:2, Borac — Maribor 2:2, Karlovac — Istra 1:1 i BSK — Lokomotiva 0:0

TABLICA

Trešnjevka	1	1	0	0	5:2	2
Borovo	1	1	0	0	4:0	2
Olimpija	1	1	0	0	2:0	2
Slavonija	1	1	0	0	2:1	2
Celik	1	1	0	0	3:2	2
Lokomotiva	1	1	1	0	0:0	1
BSK	1	0	1	0	0:1	1
Istra	1	0	1	0	1:1	1
Karlovac	1	0	1	0	1:1	1
Maribor	1	0	1	0	2:2	1
Borac	1	0	1	0	2:2	1
Varteks	1	0	0	1	1:2	0
Famos	1	0	0	1	2:3	0
Šibenik	1	0	0	1	0:2	0
Split	1	0	0	1	0:4	0
Rudar	1	0	0	1	0:5	0

PAROVI II. KOLA

Split — Celik, Šibenik — BSK, Istra — Olimpija, Maribor — Karlovac, Famos — Borac, Varteks — Borovo, Rudar — Lokomotiva, Trešnjevka — Slavonija.

U nedjelju: „Šibenik“ - BSK

U nedjelju će se na stadionu „Rade Končar“ odigrati prvenstvena utakmica drugog kola nogometnog prvenstva Jugoslavije. Prijatelji nogometa imat će priliku po prvi put gledati nogometaše „BSK“ iz Slavenskog Broda, koji se po prvi put takmiče u saveznom rangu.

Obje ekipe su ove nedjelje slabo startale. „BSK“ je na svom terenu igrao neriješeno sa zagrebačkom „Lokomotivom“, dok je „Šibenik“ poražen u Ljubljani.

DINARA — VAL 2:2

Utakmica počinje u 16 sati. U okviru proslave 50-godišnjice NK „Val“, kninska „Dinara“ odigrala je s tim slavjenikom u Donjim Kaštelima prijateljsku utakmicu. Susret je završio neriješeno 2:2. Vođeci zgoditak postigli su domaćini, a gosti izjednačili u toku prvog poluvremena. Početkom nastavka, „Dinara“ je povećala razliku na 2:1, dok su igrači „Vala“ zgoditkom iz jedanaesterca izjednačili na 2:2. Povodom zlatnog jubileja „Vala“, „Dinara“ je uputila upravi kluba i igračima srdačne čestitke.

Prvenstvo Hrvatske u vaterpolu

Dvije pobjede „Šibenika“

„Šibenik“ - „Omladinac“ 5:1

U subotu je u Zadru počelo finalno prvenstvo Hrvatske u vaterpolu. Na ovom prvenstvu učestvuju osim domaćeg „Jedinstva“, „Biograd“, „Šibenik“, „Vela Luka“, „Hvar“, „Budućnost“ (Dubrovnik) i „Omladinac“ (Osijek), dok je „Mladost“ iz Bje-

lovara otkazala učešće na finalnim utakmicama.

Nakon trećeg kola na čelu tablice nalazi se domaći „Jedinstvo“, sa osam bodova, ispred „Vele Luke“ koja ima sedam bodova, zatim slijede „Šibenik“, „Budućnost“ i „Hvar“, sa po tri boda, dok zadnja dva mjesta drže „Biograd“ i „Omladinac“ sa po jednim bodom.

Najveće iznenađenje ovogodišnjeg vaterpolo prvenstva predstavlja slab start jednog od najvećih favorita dubrovačke „Budućnosti“. Ona je prve dvije utakmice pretrpjela dva poraza i tako izgubila sve nade da zauzme jedno od prva dva mjesta.

Start vaterpolista „Šibenika“ na ovom prvenstvu je više nego dobar. U prvoj utakmici Ši-

beničani su se sastali sa vaterpolistima „Hvara“. „Šibenik“ je u toku utakmice bio bolja momčad, ali i ovoga puta se ponovila velika nepreciznost igrača, koji nisu znali dati gol ni sa igračem više. Utakmica je bila dosta slaba. Hvarani su zasluženno pobijedili sa 4:3.

U trećem kolu „Šibenik“ je za protivnika imao dubrovačku „Budućnost“. Prije početka utakmice „Budućnost“ je bila favorit, ali u toku utakmice „Šibenik“ je bio bolji i zasluženno pobijedio Dubrovčane sa 4:3 (1:0, 1:1, 1:1, 1:1). Utakmica je bila dosta živa i temperamentalna i sve do zadnje sekunde nije se znalo tko će pobijediti. Zgoditke za „Šibenik“ postigli su Pema 2, Vitlov i Čaleta.

U 4. kolu vaterpolisti „Šibenika“ visoko su porazili „Omladinac“ iz osjeka sa 5:1.

U finale se sastaju Biočić i Siverić

U srijedu je odigrano četvrto kolo nogometnog prvenstva drniške općine u kojem su se sastale prvoplasirane ekipe grupa za prvaka zone. Prvo mjesto u zoni Petrovo polje osvojila je ekipa Biočića koja je savladala na svom terenu momčad Banovače sa 3:2. Pobjedom od 2:0 u igri sa Velušićem, Siverić je zasluženno pobijedio u zoni okolice Drniša. Susret između Zitnića i Cera završen je rezultatom 3:1. Ovom pobjedom ekipa Zitnića osvojila je prvo mjesto u zoni Zagora.

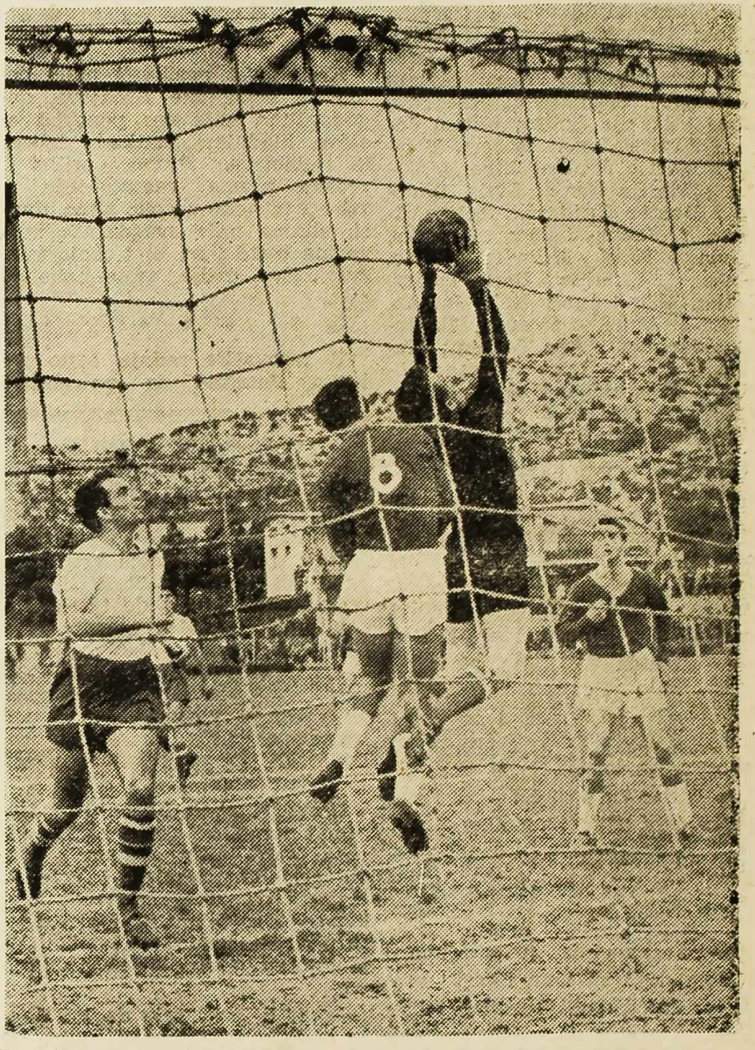
U nedjelju na igralištu u Podvornici u prisustvu oko 500 gledalaca odigrane su četvrtfinalne utakmice u kojima su se sastali Biočić — Miljević i Siverić — Zitnić. U boljoj i smišljenijoj igri Biočić je slavio pobjedu nad borbenom momčadi Miljevača od 2:1. Golove su postigli Šajin dva za Biočić, a Andebaka za Miljeve. Susret je dobro vodio Bjegović.

U drugom susretu Siverić je pobijedio Zitnić sa 2:1. Igrači pobjedničke momčadi prikazali su tehnički dotjeraniju igru, išli su na prvu loptu, borbeno igrali svih 90 minuta igre i pobjeda nije dolazila u pitanje. Naprotiv ona je mogla biti izražena i u većem omjeru da su navalni igrači pokazali više smišljenosti pred protivničkim golom. Sudac Grabić vodio je utakmicu bez većih grešaka.

U nedjelju se na igralištu u Podvornici sastaju Biočić i Siverić. Ovaj susret riješit će ovogodišnjeg prvaka drniške općine u nogometu, pa je razumljiv veliki interes koji vlada među ljubiteljima nogometa za ovu utakmicu. —mž—

EKIPA TIJESNA POBJEDNIK NOGOMETNOG TURNIRA

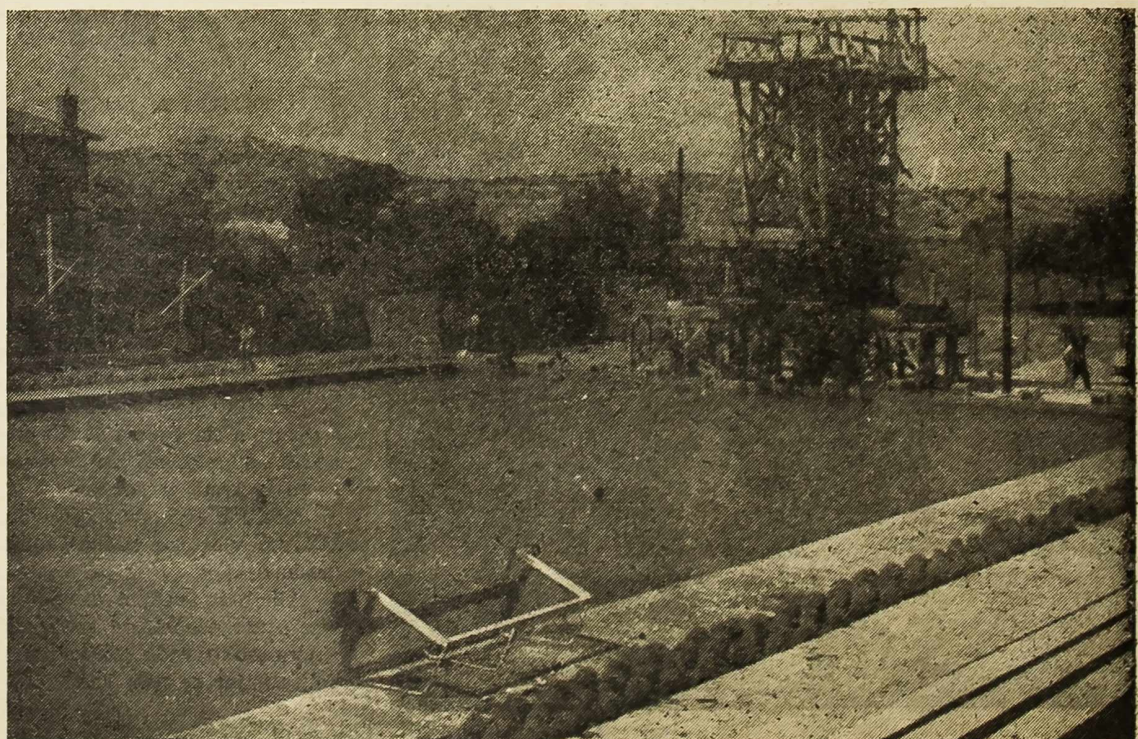
Ukupno 16 ekipa koje su učestvovala na ovogodišnjem nogometnom turniru u Murteru prvo mjesto i prelazni pehar SD „Partizan“ iz Beograda osvojila je ekipa Tijesna. Ona se u finalnom susretu sastala s ekipom „Rašamona“ iz Beograda i pobijedila sa 3:1 (2:0). (OJ)

Poraz i pobjeda vaterpolista „Šibenika“

Prošle nedjelje vaterpolisti „Šibenika“ i „Biograda“ odigrali su dvije prijateljske utakmice pred početak finalnog prvenstva Hrvatske, koji se ovih dana održava u Zadru. U Biogradu domaći su pobijedili minimalnim rezultatom od 6:5, dok su domaći u Šibeniku pobijedili sa 4:3. Zgoditke su postigli Vitlov, Karković, Belamarić i visokim rezultatom od 7:3 (d)

Utakmica je bila vrlo dobra. I jedna i druga ekipa nastupile su u najjačim sastavima. U predigri ove utakmice sastali su se pionirske ekipe ovih klubova. Domaći pioniri su bili bolji i zasluženno su pobijedili sa 4:3. Zgoditke su postigli Vitlov, Karković, Belamarić i visokim rezultatom od 7:3 (d)

Plivački bazen u Crnići

„Dinara“ se priprema

Igralište pored Orašnice ponovo je oživjelo. Svi su „Dinaraši“ na okupu. Pod stručnim rukovodstvom dugogodišnjeg igrača „Dinara“, današnjeg trenera Žigica vrše se ozbiljne pripreme. Očito nezadovoljni prošlogodišnjim plasmanom, i sama neizvjesnost o formiranju neke nove lige opravdava nastojanje trenera, a i samih igrača, da što spremniji uđu u nove okršaje. Redoviti treninzi, održavanje fizičke kondicije i klupska disciplina glavni je zadatak, koji provodi trener Žigić.

Igralište je konačno potpuno ograđeno. Travnati tepih uskoro će prekriti igralište, a u tom pravcu već je preko čitavog igrališta postavljena vodo-mreža. Pitanje društvenih prostorija je potpuno riješeno, i useljenje će uslijediti, čim se završi stambena zgrada uz igralište.

„Dinara“ ima dosta mladih talentiranih igrača. I s punim pra-

MURTER — DOŠK (Drniš) 7:7

Igrači DOŠK-a odigrali su prijateljsku utakmicu u malom nogometu protiv ekipe Murtera. Ekipa Murtera je propustila priliku da pobijedi renomiranu nogometnu momčad šibenskog podsaveza iz Drniša. Nakon vodstva od 4:1 i 6:2 domaćini su se morali pomiriti s nerješanim rezultatom. Za svo vrijeme utakmice ekipa Murtera je bila nadmoćnija. Najbolji u gostujućoj ekipi bio je Živković, dok su u domaćoj ekipi odskakali Markov i Juraga.

Utakmica je prisustvovalo 400 gledalaca. (OJ)

LASTA — BRIGADIR 8:0

U Stankovcima je odigrana nogometna utakmica između domaće „Laste“ i „Brigadira“ iz Crljenika. Utakmica je završena s visokim rezultatom za „Lastu“ od 8:0.

Utakmica je odigrana da se zabere najbolja momčad sa područja općine Stankovci. Po prikazanoj igri „Lasta“ je u svemu nadmašila „Brigadira“.

Kod „Laste“ najbolji su bili J. Dubravica i A. Vidošević.

Utakmica je prisustvovalo oko 500 gledalaca. (M. Klarić)

DVA NOGOMETNA SUSRETA

Na području kninske općine ovih dana su odigrane dvije prijateljske nogometne utakmice. U prvom susretu momčad Mokrog Polja pobijedila je Radučić sa visokim rezultatom 7:2, dok je u drugom Mokro Polje slavilo još jednu pobjedu izraženu visokim omjerom. Ovoga puta Očestovo je pretrpjelo poraz od 6:4. Oba susreta pratio je veliki broj ljubitelja nogometa koji je među seoskom omladinom na području ove komune postao sport broj jedan. —mž—